

**SPRAWOZDANIE
z DZIAŁALNOŚCI
OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ
w MSZANIE
za ROK 2024**

WPROWADZENIE

Ośrodek Pomocy Społecznej w Mszanie w 2024 r. realizował działalność statutową oraz podejmował działania w celu podnoszenia jakości i poszerzania świadczonych usług na rzecz mieszkańców Gminy Mszana. Ośrodek był inicjatorem działań o charakterze pomocowym, aktywizującym oraz integrującym w różnorodne środowiska na rzecz wsparcia grup i osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Przy realizacji zadań Ośrodek Pomocy Społecznej w Mszanie współpracuje w szczególności z Powiatowym Urzędem Pracy, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, Sądem Rodzinnym, Komendą Powiatową Policji, szkołami, placówkami służby zdrowia, kościołem, prokuraturą, Bankiem Żywności, Ośrodkiem Caritas i innymi.

Na podstawie art. 110 ust. 9 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej Ośrodek Pomocy Społecznej w Mszanie przedstawia roczne sprawozdanie z działalności Ośrodka za 2024 r. wraz z potrzebami w zakresie pomocy społecznej na rok 2025.

OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ w MSZANIE jest jednostką organizacyjną gminy, powołaną Uchwałą Nr IX/49/90 Gminnej Rady Narodowej w Mszanie z dnia 28 lutego 1990 roku do realizacji zadań w zakresie pomocy społecznej. Ośrodek działa zgodnie z obowiązującymi przepisami na podstawie Statutu Ośrodka Pomocy Społecznej w Mszanie wprowadzonego Uchwałą Rady Gminy Mszana NR XXVIII/34/2013 z dnia 29 kwietnia 2013 r. ogłoszonego w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego t.j. Dz. U Woj. Śl. z dnia 6 grudnia 2021 r, poz. 7839.

Na poziomie lokalnym wykonuje zadania skierowane na wsparcie i poprawę warunków życia mieszkańców gminy Mszana. Działania Ośrodka są zbieżne z lokalną polityką społeczną i zgodne z realizacją celów Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych. Podstawowym aktem prawnym na podstawie którego funkcjonuje Ośrodek Pomocy Społecznej jest ustawa o pomocy społecznej. Co więcej w Ośrodku realizowane są zadania wynikające z innych aktów prawnych, a w szczególności:

- ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- ustawy o świadczeniach rodzinnych,
- ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów,
- ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
- ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”,
- ustawy o dodatkach mieszkaniowych,
- ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych,
- ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci,
- ustawy o ochronie zdrowia psychicznego,
- ustawy o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekuna,
- ustawy o zatrudnieniu socjalnym,
- ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy,
- ustawy o Karcie Dużej Rodziny,
- ustawa o dodatek osłonowy,
- ustawa o dodatek węglowy,
- ustawa o bonie energetycznym,
- ustawa o szczególnej ochronie niektórych odbiorców paliw gazowych w 2023 r. oraz w 2024 r. w związku z sytuacją na rynku gazu.

W wymiarze finansowym, od kilku lat świadczenia realizowane wyłącznie w oparciu o ustawę o pomocy społecznej, stanowią niewielki procent wydatków realizowanych przez ośrodki pomocy społecznej w ogóle.

STRUKTURA ZATRUDNIENIA W OŚRODKU POMOCY SPOŁECZNEJ W MSZANIE

Utworzenie i utrzymanie Ośrodka Pomocy Społecznej w Mszanie, w tym zapewnienie środków na wynagrodzenia pracowników jest zadaniem obowiązkowym gminy wynikającym z art. 17 ust. 18 ustawy o pomocy społecznej.

W Ośrodku Pomocy Społecznej w Mszanie w 2023 r. zatrudnionych było 14 pracowników, tj. 1 kierownik, 1 główna księgowa, 6 pracowników socjalnych (z czego 2 jest na urlopie wychowawczym), 1 asystent rodziny, 4 pracowników ds. świadczeń rodzinnych, w tym jeden z podziałem na księgowość, 1 wychowawca placówki wsparcia dziennego. Ponadto pracownicy na umowy cywilno-prawne wspomagające działalność Ośrodka m.in. obsługa informatyczna, prawna, psycholog, osoby wykonujące usługi opiekuńcze, prace porządkowe w świetlicy. Faktycznie pracujących na stałe w Ośrodku w 2023 r. było 12 pracowników.

W Ośrodku Pomocy Społecznej pracownicy z wyższym wykształceniem stanowią 100% ogółu zatrudnionych. Posiadają kwalifikacje zawodowe do wykonywania pracy na zajmowanych stanowiskach pracy, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.

Ponadto kadra Ośrodka stale podnosi kwalifikacje biorąc udział w wielu specjalistycznych szkoleniach, seminariach i konferencjach poświęconych pomocy społecznej, przemocy w rodzinie, świadczeniach rodzinnych, świadczeniach wychowawczych, pieczy zastępczej, księgowości i innych niezbędnych do prawidłowego wykonywania zadań, wynikających ze statutu Ośrodka czy innych obowiązujących przepisów prawa.

BUDŻET

Zgodnie z art. 44 ustawy z 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, wydatki publiczne mogą być ponoszone na cele i w wysokościach ustalonych m. in. w uchwale budżetowej jednostki samorządu terytorialnego lub planie finansowym jednostki sektora finansów publicznych.

Podstawą gospodarki finansowej jednostki pomocy społecznej jest plan dochodów i wydatków jednostki (plan finansowy jednostki budżetowej), przygotowywany przez daną jednostkę budżetową.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Mszanie w 2024 r. na realizację zadań własnych i zadań zleconych wydatkował kwotę **6.166.018,78 zł**, z czego:

- ze środków budżetu gminy : **1.672.894,97 zł. - (27%)**
- ze środków budżetu państwa: **4.493.123,81 zł. – (73%)**

Tabela nr 1 Plan finansowy Ośrodka Pomocy Społecznej w Mszanie na 2024 r.

Lp	Wyszczególnienie	Plan	Wykonanie
1	Środki własne gminy	1.783.169,00	1.672.894,97
2	Dotacje celowe na zadania zlecone	4.096.689,20	4.079.454,40
3	Dotacje do zadań własnych	328.049,00	326.980,54
4	Środki z Funduszu Pracy	19.344,62	19.344,62
5	Środki z Funduszu COVID-19	28.560,00	24.724,55
6	Środki z Funduszu Pomocy Ukrainie	33.519,70	33.519,70
7	Środki z ROPS	9.100,00	9.100,00
RAZEM		6.298.431,52	6.166.018,78

Źródło: Opracowanie własne OPS w Mszanie

Wykonanie planu w 2024 r. zostało dokonane w 97,90 %.

Tabela nr 2 Podział finansowy środków budżetowych na poszczególne zadania w 2024 r.

Rodzaj wydatków	Środki własne gminy	Dotacje, środki: z Funduszu Pracy, Funduszu COVID-19, Fundusz Pomocy, ROPS	Ogółem
Świadczenia rodzinne, wychowawcze oraz składki społeczne i zdrowotne	178.424,92	3.940.535,28	4.118.960,20
Pomoc społeczna (zasiłki celowe, okresowe, stałe, pobyt w DPS, pomoc rzeczowa, schronienie, dodatki mieszkaniowe, usługi opiekuńcze, dożywianie, składki zdrowotne, klęski żywiołowe)	457.652,86	172.198,84	629.851,70
Utrzymanie Ośrodka Pomocy Społecznej	791.610,02	145.154,08	936.764,10
Wydatki na pomoc Ukrainie (świadczenia rodzinne)	0,00	33.519,70	33.519,70
Dodatki gazowe, osłonowe, bon energetyczny	10.955,82	150.404,67	161.360,49
Karta Dużej Rodziny	0,00	653,00	653,00
Utrzymanie Świetlicy Środowiskowej	106.879,21	9.100,00	115.979,21
Pieczą zastępczą	40.541,18	0,00	40.541,18
Wspieranie rodziny (asystent rodziny)	55.854,49	31.558,24	87.412,73
Pozostała działalność (psycholog, spotkanie opłatkowe, Bank Żywności)	29.676,47	0,00	29.676,47
Realizacja programu Korpus Wsparcia Seniora	1.000,00	4.000,00	5.000,00
Zespół Interdyscyplinarny	300,00	6.000,00	6.300,00
RAZEM	1.672.894,97	4.493.123,81	6.166.018,78

Źródło: Opracowanie własne OPS w Mszanie

Tabela nr 3 Podział finansowy środków pozabudżetowych na poszczególne zadania w 2024 r.

Rodzaj wydatków	Środki własne gminy	Środki z Funduszu Solidarnościowego	Ogółem
Realizacja programu Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej – edycja 2024	0,00	521.623,11	521.623,11
Realizacja programu Opieka Wytchnieniowa – edycja 2024	0,00	51.408,00	51.408,00
RAZEM	0,00	573.031,11	573.031,11

Źródło: Opracowanie własne OPS w Mszanie

POMOC SPOŁECZNA

Celem pomocy społecznej jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości.

Prawo do świadczeń z pomocy społecznej przysługiwało w 2024 r. osobom i rodzinom, których dochód na osobę nie przekraczał:

- a) **823,00 zł** – dla jednoosobowego gospodarstwa domowego,
- b) **1.010,00 zł** – dla wieloosobowego gospodarstwa domowego.

W 2024 r. łącznie z pomocy społecznej skorzystało 116 rodzin, w których żyło 264 osób. Ze świadczeń pieniężnych pomocy społecznej skorzystało 48 rodzin, w których żyło 109 osób. Liczba mieszkańców zameldowanych na terenie Gminy Mszana na dzień 31.12.2024 r. wynosiła 7.554 osób. Analizując ilość osób objętych wsparciem systemu pomocy społecznej w stosunku do liczby mieszkańców Gminy Mszana przyjąć należy, że wsparciem objęto prawie 3,5 % ogółu mieszkańców Gminy Mszana.

Dominujące problemy społeczne na terenie Gminy Mszana, na podstawie, których przyznawane były świadczenia pomocy społecznej wyszczególnia poniższa tabela.

Tabela nr 4 Główne powody przyznawania pomocy w latach 2023-2024.

L.p	Problematyka	I. rodz. 2023	I. rodz. 2024	I. os. w rodz. 2023	I. os. w rodz. 2024
1.	bezzadność w sprawach opiekuńczo wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego	14	16	57	69
2.	bezrobocie	10	15	25	37
3.	ubóstwo	21	16	35	30
4.	niepełnosprawność	26	27	63	62
5.	potrzeba ochrony macierzyństwa	2	2	10	9
6.	długotrwała ciężka choroba	10	7	26	17
7.	Problemu z nadużywaniem alkoholu	7	10	8	18
8.	przemoc domowa	2	2	6	7
9.	bezdolność	3	4	3	4

Źródło: Opracowanie własne OPS w Mszanie

Powyżej zamieszczone zostały szczegółowe dane dotyczące liczby rodzin o osobach w rodzinach w poszczególnych czynnikach dysfunkcyjnych. Należy zauważyć, że w jednej rodzinie może występować więcej niż jedna dysfunkcja i z tego względu liczby rodzin i osób nie sumuje się. Ponadto, zauważa się wzrost liczby podopiecznych w stosunku do 2023 r. gdzie w roku sprawozdawczym dominującymi problemami wśród podopiecznych Ośrodka była **niepełnosprawność, ubóstwo, bezzadność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, bezrobocie, problem alkoholowy, długotrwała choroba bezdolność i inne**. W roku 2024 wzrosła liczba rodzin, w których występuje bezzadność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego, bezrobocie, niepełnosprawność, problem alkoholowy i bezdolność. Zmniejszyła się natomiast liczba rodzin, w których dominującym problemem było ubóstwo i długotrwała lub ciężka choroba. Na tym samym poziomie znajduje się liczba rodzin, w których występowała potrzeba ochrony macierzyństwa i przemoc domowa.

Świadczenia pomocy społecznej są zróżnicowane, niektóre z nich mają charakter obligatoryjny, inne fakultatywny. Każdy rodzaj świadczenia ma ustawowo określone przesłanki będące podstawą ich przyznania. Wyodrębnić można następujące rodzaje świadczeń: **pieniężne i niepieniężne**. Udzielane są bezpłatnie, odpłatnie lub za częściową odpłatnością.

Tabela nr 5 Podstawowe rodzaje świadczeń wypłacanych przez tut. OPS na podstawie ustawy o pomocy społecznej

Rodzaje świadczeń	I. osób	I. os. w rodzinach	I. świadczeń	kwota świadczeń w zł
Odpłatność gminy za pobyt w domu pomocy społecznej	6	6	62	303.981,27
Zasiłki stałe	14	18	119	95.954,74
Pomoc w zakresie dożywiania „Posiłek w szkole i w domu” ogółem	84	-	3.084	82.718,00
- dożywianie w szkołach	21	48	2.911	14.423,00
- zasiłek celowy	83	83	173	68.295,00
Usługi opiekuńcze	8	10	1160	38.177,99
Schronienie	3	3	-	25.305,00
Zasiłki okresowe	11	18	48	17.622,77
Zasiłki celowe - pomoc rzeczowa	36	90	-	12.419,25
Specjalny zasiłek celowy	8	17	17	6.210,00

Źródło: Opracowanie własne OPS w Mszanie

Analizując powyżej przedstawione dane zauważyć należy, że najwyższe świadczenia pieniężne z pomocy społecznej w roku 2024 pochłonięła odpłatność gminy za pobyt w domu pomocy społecznej, tj. 303.981,27 zł za 6 mieszkańców. Drugą pozycję stanowiły koszty związane z wypłacaniem zasiłków stałych tj. 95.954,74 zł. które przyznawane są osobom całkowicie niezdolnym do pracy z powodu niepełnosprawności lub z powodu wieku (kobieta – 60 lat, mężczyzna - 65 lat), w przypadku, gdy nie nabyli świadczeń z innych systemów zabezpieczeń społecznych. Na kolejnym miejscu są zasiłki celowe na zakup artykułów żywnościowych w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2024-2028 wydatkowane na kwotę 68.295,00 zł. Czwarte miejsce zajmuje udzielenie wsparcia w formie usług opiekuńczych – 38.177,99 zł., a kolejne - udzielenie schronienia osobom bezdomnym – 25.305,00 zł., zasiłki okresowe – 17.622,77 zł., zasiłki celowe (na zakup leków, środków higienicznych, czystości czy zakup opału) i pomoc rzeczowa – 12.419,25 zł. i inne.

Tabela nr 6 Wydane decyzje w okresie 2022-2024

L.p.	2022	2023	2024	DZIAŁ POMOCY SPOŁECZNEJ
1	79	73	63	zasiłki celowe (program rządowy)
2	67	25	27	pomoc rzeczowa w formie dożywiania w szkołach i przedszkolach
3	77	45	48	zasiłki celowe (w tym specjalne)
4	15	15	25	zasiłki okresowe
5	5	8	25	zasiłki stałe
6	7	11	12	DPS
7	16	24	10	usługi opiekuńcze
8	12	15	17	udzielenie schronienia
9	5	15	0	pomoc rzeczowa
10	5	12	9	ubezpieczenie zdrowotne
	288	243	236	Razem
				DZIAŁ ŚWIADCZEŃ RODZINNYCH
1	431	420	171	świadczenia rodzinne (w tym UKR)
2	-	-	-	zasiłek dla opiekuna
3	5	8	19	świadczenia z funduszu alimentacyjnego
4	0	1	1	decyzje dla dłużników alimentacyjnych
5	5	3	0	świadczenia wychowawcze (decyzje i informacje)
6	27	32	49	Czyste Powietrze (zaświadczenia)
7	538	-	136	dodatek osłonowy (decyzje i informacje)
8	1330	47	0	dodatek węglowy (decyzje i informacje)
9	68	1	0	dodatek dla gospodarstw domowych (decyzje i informacje)
10	-	7	0	dodatek elektryczny
11	-	59	60	refundacja podatku VAT za dostarczone paliwa gazowe
12	-	-	210	bon energetyczny
	2.404	578	646	Razem
	2692	821	882	WYDANO DECYZJE ADMINISTRACYJNYCH INNA FORMA ZAKOŃCZENIA POSTĘPOWANIA (informacja)

Źródło: Opracowanie własne OPS w Mszanie

W przedstawionej poniżej tabeli nr 6, analizując rok 2024 z rokiem poprzednim zauważa się wzrost liczby wydanych decyzji dotyczących postępowania administracyjnego w sprawach dotyczących pomocy rzeczowej w formie dożywiania w szkołach i przedszkolach, zasiłków celowych, okresowych, stałych i udzielania schronienia. Zmniejszyła się natomiast liczba wydanych decyzji dotyczących zasiłków celowych z programu rządowego, usług opiekuńczych i ubezpieczenia zdrowotnego. Należy jednak podkreślić, że w pomocy społecznej zmieniają się formy pracy, gdzie pomoc pieniężna czy pomoc rzeczowa, a tym samym wydawanie decyzji administracyjnych ustępuje wzroście i znaczącej częstotliwości szeroko rozumianej pracy socjalnej.

W dziale Świadczeń Rodzinnych łączna liczba wydanych decyzji i informacji zwiększyła się w stosunku do roku poprzedniego, ponieważ dodano nowe świadczenia tj. bon energetyczny, powrócono do dodatku osłonowego ponadto zwiększyła się liczba wydanych zaświadczeń Czyste powietrze i in.

Pomoc społeczna to m.in. działania polegające na ochronie słabszych ekonomicznie, to pomoc w formie świadczeń pieniężnych. Jednakże pomoc społeczna tak jak cały świat, zmienia się. Świadczenia pieniężne są konieczne i ważne jednak działania aktywizujące, wzmocnienie do samodzielnego działania stają się podstawą w pomocy społecznej, a więc świadczenia niepieniężne tj.: praca socjalna, motywacja i informacja są priorytetem w pomocy społecznej.

Poniższa tabela przedstawia analizę rodzin w okresie ostatnich 3 lat gdzie liczba rodzin pobierające świadczenia zmniejsza się, a wzrasta liczba rodzin potrzebujących wsparcia i to głównie w formie pracy socjalnej.

Tabela nr 7 Analiza rodzin korzystających ze świadczeń pomocy społecznej

Lp	Wyszczególnienie	2022	2023	2024
1	Ilość rodzin/osób korzystających z pomocy społecznej – świadczenia pieniężne i praca socjalna	53/124	44/101	48/109
2	Ilość rodzin/osób korzystających z pomocy społecznej - praca socjalna	120/270	119/287	113/261
3	Ogółem liczba osób/ rodzin korzystających z pomocy społecznej	122/272	120/288	116/264

Źródło: Opracowanie własne OPS w Mszanie

1. Praca Socjalna

Praca socjalna prowadzona jest z osobami i rodzinami w celu rozwinięcia lub wzmocnienia ich aktywności i samodzielności życiowej. Ma na celu zaspokajanie ich potrzeb, lepsze dostosowanie do zasad życia społecznego, poprawę pozycji społecznej. Może być sposobem przywracania harmonii w życiu jednostki i jej relacjach z grupą społeczną lub metodą rozwiązywania problemów społecznych. Praca socjalna to także stały kontakt z rodziną i wspieranie jej w pokonywaniu trudności jakie napotyka w codziennym życiu. Praca socjalna jest świadczeniem pomocy społecznej niezależnym od dochodu rodziny. Wymiar pracy socjalnej jest bardzo szeroki i obejmował w szczególności następujące kierunki działań na rzecz rodzin:

- 1) pomoc w zapewnieniu niezbędnych środków materialnych (uzyskanie emerytury, renty rodzinnej, alimentów, świadczeń z pomocy społecznej, ulg, umorzeń, edukacja w zakresie treningu budżetowego),
- 2) pomoc w załatwieniu spraw urzędowych (dowodu tożsamości),
- 3) kierowanie na porady prawne, psychologiczne,
- 4) pomoc w zapewnieniu godziwych warunków mieszkaniowych (dodatek mieszkaniowy, monitorowanie opłat, wydatków mieszkaniowych, pomoc w naprawie sprzętu domowego, remontach),
- 5) pomoc w rozwiązywaniu problemów bezrobocia (pomoc przy poszukiwaniu pracy, rekrutowanie do projektów, szkoleń, pomoc w docieraniu do pracodawców),

- 6) pomoc na rzecz poprawy stanu zdrowia (umawianie wizyt domowych, pomoc w dotarciu do lekarza, realizacja recept, pomoc w uzyskaniu sprzętu medycznego czy ortopedycznego, załatwienie pobytu w szpitalu, w ZOL pomoc w uzyskaniu świadczeń zdrowotnych,
- 7) pomoc w zapewnieniu opieki osobom starszym i niepełnosprawnym (pomoc w poprawie relacji rodzinnych, włączanie rodziny do pomocy, zapewnienie usług opiekuńczych, budowanie wsparcia środowiskowego w tym wolontariat, pomoc w uzyskaniu pobytu w ośrodkach wsparcia dziennego czy placówki całodobowych, działania interwencyjne w sytuacji osoby zaniedbanej, zagrożonej potrzebującej pomocy, monitoring jakości usług opiekuńczych),
- 8) pomoc w wykorzystaniu uprawnień osób niepełnosprawnych (pomoc w ustaleniu stopnia niepełnosprawności, pomoc w ubieganiu się o sprzęt ortopedyczny),
- 9) pomoc w zapewnieniu właściwego rozwoju psychospołecznego dzieci i młodzieży (poradnictwo rodzinne, pomoc w docieraniu do instytucji celem diagnozy i rehabilitacji, pomoc w dotarciu do zajęć edukacyjnych, grup wsparcia, współpraca ze szkołą, przedszkolem, działania interwencyjne w sytuacji naruszenia praw dziecka, występowanie do sądu, prokuratury, współpraca z kuratorem, pomoc w umieszczaniu dzieci w pieczy zastępczej,
- 10) pomoc na rzecz poprawy funkcjonowania osób z zaburzeniami psychicznymi (załatwienie konsultacji psychologicznych i psychiatrycznych, hospitalizacji także bez zgody, pomoc w wykonywaniu postanowień sądu, działania w kierunku ubezwłasnowolnienia, pomoc w uzyskaniu miejsca w SDŚ, monitorowanie procesu leczenia),
- 11) pomoc na rzecz poprawy funkcjonowania rodzin, osób z problemem alkoholowym i uzależnieniami (kierowanie i współpraca do Punktu Informacyjno – Konsultacyjnego oraz do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów - profilaktyczne działania informacyjne i edukacyjne w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii w szczególności dla dzieci i młodzieży, ale i rodzin zagrożonych uzależnieniem lub współuzależnionych,
- 12) udzielanie rodzinom, w których występuje problem alkoholowy, wsparcia psychospołecznego, prawnego oraz ochrony przed stosowaniem przemocy w rodzinie (kierowanie na leczenie, pomoc w docieraniu do grup wsparcia, monitorowanie utrzymywania abstynencji, monitorowanie bezpieczeństwa dzieci w tych rodzinach),
- 13) pomoc na rzecz poprawy funkcjonowania rodzin zagrożonych przemocą (rozwiązywanie konfliktów rodziny, mediacje, wsparcie w rozwiązywaniu problemu przemocy, pomoc w docieraniu do poradnictwa specjalistycznego i instytucji).

Inne formy pracy socjalnej mają charakter informacyjny, pomoc i weryfikacja podopiecznych, wzmacnianie i monitorowanie wspólnych działań. Zaliczamy do nich między innymi:

- założenie karty dużej rodziny,
- złożenie wniosku o świadczenia rodzinne, zasiłki pielęgnacyjne i inne,
- pomoc w załatwianiu emerytury, renty socjalnej, renty rodzinnej,
- pomoc w sprawieniu pogrzebu,
- pomoc w uzyskaniu porady prawnej pomoc w załatwieniu spraw urzędowych (wyrobień dokumentu tożsamości, składanie wniosku w ramach „Czyste Powietrze”, sprawy kanalizacji, wody, umorzenie opłat-segregacja śmieci i in),
- współpraca z kuratorem nad poprawą funkcjonowania osoby dorosłej,
- weryfikacja rodzin do Szlachetnej Paczki,
- weryfikacja rodzin do Banku Żywności, przyjmowanie towaru, wydawanie żywności,
- przekazywanie odzieży używanej,
- akcje „dar serca”,
- promocja Ośrodka Wsparcia Caritas w Połomi,
- współpraca i weryfikacja osób do Centrum Integracji Społecznych w Godowie,
- typowanie dzieci na kolonie, ferie, itp,
- organizowanie, pakowanie paczek dla os. starszych, samotnych z niepełnosprawnością,
- organizowanie akcji prorodzinnych (festyny rodzinne, podtrzymywanie tradycji rodzinnych, promowanie zdrowego stylu życia, gospodarowanie własnymi zasobami, itp.

Wszystkie działania ukierunkowane są na poprawę sytuacji osób i rodzin wymagających wsparcia. Celem działań pracy socjalnej jest pokazanie możliwości zmiany, a w efekcie usamodzielnienie się.

Ogółem z **pracy socjalnej** w roku 2024 skorzystało **113 rodzin** tj. **261** osób w rodzinie w tym:

- a) **48** rodziny tj. **109** osób w rodzinie otrzymały świadczenia z pomocy społecznej i skorzystały z pracy socjalnej,
- b) **68** rodzin tj. **155** osób w rodzinie zostało objętych wyłącznie pracą socjalną.

Pracownicy socjalni:

- 1) objęli wsparciem świadczeń pieniężnych **48** rodzin tj **109** os. w rodzinach
- 2) przeprowadzili **164** wywiadów środowiskowych, w tym:
 - 6 w sprawie dodatków mieszkaniowych,
 - 1 na potrzeby Świetlicy Środowiskowej w Połomi,
 - 2 na potrzeby świadczeń rodzinnych,
 - 1 na potrzeby przydzielenia asystenta rodziny,
 - 6 na potrzeby Sądu Rejonowego,
 - 1 na potrzeby Ośrodka Wsparcia i inne
- 3) zawarli **3** kontrakty socjalne.
- 4) **80 razy** brali udział w grupach roboczych w związku z procedurą Niebieskiej Karty.

2. Poradnictwo specjalistyczne

Poradnictwo specjalistyczne świadczone jest osobom i rodzinom, które mają trudności lub wykazują potrzebę wsparcia w rozwiązywaniu swoich problemów życiowych, bez względu na posiadany dochód.

DARMOWE WSPARCIE PSYCHOLOGA - usługi udzielane poprzez wsparcie i poradnictwo psychologiczne mające służyć społeczności lokalnej Gminy Mszana w sytuacjach trudnych do pokonania tj. konflikty, kryzysy, przemoc, uzależnień, bezradności, stanów depresyjnych i inne.

Konsultacje psychologiczno- pedagogiczne odbywały się, w dwóch punktach tj.

- 1) w siedzibie Ośrodka Pomocy Społecznej
- 2) w Urzędzie Gminy Mszana.

Łącznie w roku sprawozdawczym odbyło się **123 konsultacji**, z konsultacji skorzystało 54 osoby tj. 36 osób dorosłych, 10 mężczyzn, 26 kobiet i 18 dzieci. W odniesieniu do roku ubiegłego zwiększyła się liczba osób korzystających ze wsparcia psychologa, a znacząco, bo ponad 3 krotnie liczba mężczyzn.

Kontekst zgłoszenia to głównie m.in. trudności opiekuńczo-wychowawcze, trudności w budowaniu relacji w obszarze Rodzic-Dziecko, obniżony nastrój klienta, konflikty rodzinne, motywacja pracowników OPS w związku z toczącą się procedurą „Niebieskiej Karty”.

3. Usługi opiekuńcze

Usługi opiekuńcze są zadaniem gminy o charakterze obowiązkowym. Przyznawane są osobom, które ze względu na wiek, chorobę lub niepełnosprawność wymagają częściowej opieki i pomocy w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych, podstawowej opieki higienicznej zleconej przez lekarza czy zapewnienia kontaktu z otoczeniem.

W 2024 r. z pomocy w postaci usług opiekuńczych skorzystało 8 osób. Koszt świadczenia usług wyniósł **38.177,99** zł. Ośrodek Pomocy Społecznej w Mszanie zatrudniał osoby na umowę zlecenie, które przepracowały **1.051,5 godzin**. W roku sprawozdawczym na 1 osobę przypadło średnio **131 godzin** usług, a średni koszt stanowił ok. **4.772 zł**.

Dla porównania, z rokiem 2023, tyle samo osób wymagało usług opiekuńczych, a ogólny koszt świadczeń wynosił **48.660,80** zł., w przepracowanych 1.703 godzinach. Na 1 osobę w 2023 przypadło średnio 212 godzin usług, a średni koszt wynosił ok. 6.083 zł.

Usługi opiekuńcze kierowane są dla osób starszych i schorowanych, gdzie rodzina nie jest w stanie sama zapewnić im już wsparcia. To w większości osoby mieszkające same i wymagające pomocy w powyższej formie ze względu na stan zdrowia.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Mszanie zauważa potrzebę zwiększenia w najbliższych latach w środowisku lokalnym konieczności przygotowania się do usług opiekuńczych.

Należy tu podkreślić, iż słabe jest zainteresowanie osób świadczeniem usług opiekuńczych na rzecz osób potrzebujących.

4. Pobyt w domach pomocy społecznej

Kierowanie do domów pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu jest zadaniem własnym gminy o charakterze obowiązkowym. Osobie wymagającej całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niemogącej samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, której nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych, przysługuje prawo do umieszczenia w domu pomocy społecznej. Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej koszty pobytu w domu pomocy społecznej pokrywa mieszkaniec domu w wysokości 70% swojego dochodu. Pozostałą kwotę do wysokości całkowitych kosztów utrzymania w placówce dopłaca rodzina i gmina, z której pochodzi osoba umieszczona w domu pomocy społecznej.

W roku 2024 w domach pomocy społecznej (dps) przebywało 6 mieszkańców gminy Mszana. Łączny koszt poniesiony przez gminę z tytułu opłaty za pobyt mieszkańców w DPS wyniósł 303.981,27 zł. W roku poprzednim, w domach pomocy społecznej było 8 mieszkańców gminy Mszana. Średni miesięczny koszt za 1 mieszkańca w 2023 r. wynosił ok. 3.284 zł, a w roku 2024 ok. 4.222 zł. Zauważa się, że w roku sprawozdawczym koszt jaki ponosi gmina za jednego mieszkańca w dps zwiększył się. Świadczyć może o tym stale rosnąca cena za pobyt pensjonariuszy w tych placówkach. W związku z powyższym, gmina z roku na rok ponosi i ponosić będzie coraz wyższe koszty za mieszkańców w domach pomocy społecznej.

5. Udzielenie schronienia

Osoba lub rodzina ma prawo do schronienia, jeżeli jest tego pozbawiona. Udzielenie schronienia następuje przez przyznanie tymczasowego schronienia w noclegowni, schronisku dla osób bezdomnych albo schronisku dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi.

W roku 2024 łącznie ze schronienia skorzystało **3** mieszkańców gminy Mszana. Łączny koszt udzielonego schronienia wynosił **25.305,00**

6. Składki na ubezpieczenie zdrowotne

Ośrodek Pomocy Społecznej w Mszanie opłaca składkę na ubezpieczenie zdrowotne na zasadach określonych w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

W roku 2024 OPS w Mszanie opłacił składkę zdrowotną w wysokości:

- 6.895,33 zł za 11 osób pobierających zasiłek stały,
- 14.252,76 zł za 6 osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne

INNE DZIAŁANIA PODEJMOWANE W RAMACH POMOCY SPOŁECZNEJ

1. Ustalanie prawa do bezpłatnej opieki zdrowotnej

Ośrodek Pomocy Społecznej w Mszanie realizuje zadanie gminy polegające na ustalaniu uprawnień osób do bezpłatnej opieki zdrowotnej, finansowanej ze środków publicznych. Prawo do świadczeń zdrowotnych określa art. 54 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych i wydawane jest na okres 90 dni.

W 2024 r. wydano w tej sprawie **9** decyzji administracyjnych.

2. Program Opieka Wytchnieniowa - edycja 2024 r.

Celem programu jest zwiększenie dostępności usług opieki wytchnieniowej dla opiekunów osób z niepełnosprawnościami, zamieszkujących Gminę Mszana, poprzez czasowe odciążenie ich od codziennych obowiązków łączących się ze sprawowaniem opieki nad osobą niepełnosprawną oraz zapewnienie im czasu na odpoczynek i regenerację.

Tabela nr 8 Analiza rodzin korzystających ze świadczeń pomocy społecznej

OPIEKA WYTCHNIENIOWA			
	2022	2023	2024
Liczba osób niepełnosprawnych	7	8	12
Kwota	33.600,00 zł	34.471,92 zł	51.408,00 zł

Źródło: Opracowanie własne OPS w Mszanie

Program finansowany jest w 100% z Funduszu Solidarnościowego. W roku sprawozdawczym całkowita wartość projektu wyniosła **51.408 zł**. Z programu skorzystało **12** opiekunów opiekujących się **12** osobami niepełnosprawnymi. Z roku na rok zwiększa się liczba osób – opiekunów osób niepełnosprawnych do skorzystania z tej formy wsparcia. To dla niektórych opiekunów jedyna możliwość wytchnienia od codziennych obowiązków, możliwość nabrania sił fizycznych jak i psychicznych do dalszego działania.

Wsparcie w ramach Programu jest bezpłatne i skierowane do mieszkańców gminy Mszana

Program Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej – edycja 2024 r.

Celem programu jest wsparcie dla:

1. dzieci do 16 roku życia z orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji,
2. osób niepełnosprawnych posiadających orzeczenie: o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności albo orzeczenie równoważne do wyżej wymienionego.

Usługa asystencji osobistej polega na pomocy przy wykonywaniu codziennych czynności oraz wsparciu w zakresie funkcjonowania w życiu społecznym, a w szczególności:

- wyjściu, powrocie lub dojazdach w wybrane przez uczestnika Programu miejsce (np. dom, praca, placówki oświatowe i szkoleniowe, świątynie, placówki służby zdrowia i rehabilitacyjne, gabinety lekarskie i terapeutyczne, urzędy, znajomi, rodzina, instytucje finansowe, wydarzenia kulturalne, rozrywkowe, społeczne lub sportowe),
- załatwianiu spraw urzędowych,
- korzystaniu z dóbr kultury (np. muzeum, teatr, kino, galerie sztuki, wystawy),
- wykonywaniu czynności dnia codziennego - w tym przez dzieci z orzeczeniem o niepełnosprawności - także w zaprowadzaniu i przyprowadzaniu ich do lub z placówki oświatowej.

Tabela nr 9 Analiza rodzin korzystających ze świadczeń pomocy społecznej

ASYSTENT OSOBISTY OSOBY NIEPEŁNOSPRAWNEJ			
	2022	2023	2024
Liczba os niepełnosprawnych, w tym:	17	22	39
dzieci	5	6	7
os dorosłe	12	16	32
Liczba AOON	5	9	18
Ogólny koszt	87.943,05 zł	134.471,70 zł	521.623,11 zł

Źródło: Opracowanie własne OPS w Mszanie

Program finansowany jest w 100% z Funduszu Solidarnościowego, całkowita wartość projektu wyniosła **521.623,11 zł**. W roku 2024 zapewniono asystenturę dla **39** osób niepełnosprawnych (7 dzieci i 32 dorosłych) dzięki 18 asystentom osobistym osoby niepełnosprawnej.

W porównaniu z rokiem 2022, 2023 widzimy znaczny wzrost zarówno osób niepełnosprawnych korzystających ze wsparcia ale i co roczne podwojenie liczby Asystentów Osobistych (...). W trudnych przypadkach, gdzie os niepełnosprawna wymaga szczególnej, znacznej opieki pozyskanie asystentów nie jest tak łatwe i oczywiste. Dlatego to osoby niepełnosprawne lub ich opiekunowie wskazują taką osobę jako kandydata.

Wsparcie w ramach Programu jest bezpłatne i skierowane do mieszkańców gminy Mszana.

1. Korpus Wsparcia Seniorów na rok 2025 - Moduł II

Celem programu jest zapewnienie usługi wsparcia na rzecz seniorów w Gminie Mszana w wieku 60+ przez świadczenie usług wynikających z rozeznaczonych potrzeb oraz poprawa bezpieczeństwa i możliwości samodzielnego funkcjonowania w miejscu zamieszkania osób starszych poprzez dostęp do tzw. „**opieki na odległość**”.

Adresatami programu są osoby starsze w wieku 60+, które mają problemy z samodzielnym funkcjonowaniem ze względu na stan zdrowia, prowadzące samodzielne gospodarstwa domowe lub mieszkające z osobami bliskimi, które nie są w stanie zapewnić im wystarczającego wsparcia.

W ramach programu realizowana będzie forma wsparcia w postaci „**opaski bezpieczeństwa**”. Opaska bezpieczeństwa jest połączona z usługą operatora pomocy – w przypadku trudnej sytuacji lub nagłego zagrożenia wciśnięcie guzika alarmowego, znajdującego się na opasce, umożliwi połączenie się ze stale gotową do interwencji centralą. Po odebraniu zgłoszenia dyspozytor (ratownik medyczny, opiekun medyczny, pielęgniarka) podejmie decyzję o sposobie udzielenia pomocy seniorowi. W zależności od sytuacji będzie on mógł zapewniać wsparcie emocjonalne przez telefon, poprosić o interwencję kogoś z jego najbliższego otoczenia (rodzinę, sąsiadów, opiekunów) lub wezwać służby ratunkowe.

Zaplanowana kwota na to działanie dla **10** osób w tym zakup opasek i miesięczny abonament wraz z usługą operatora pomocy, wynosi **5.000,00 zł**.

2. Organizacja kolonii dla dzieci i młodzieży z terenu gminy Mszana

W 2024 r. udział w wypoczynku letnim wzięło ogółem **12** dzieci tj.:

- **Rzucewo** (12-21 lipca 2024 r.) - współdziałanie z Gminną Komisją do spraw Rozwiązywania Problemów Alkoholowych - **6** dzieci,
- **Milówka** (18-28 sierpnia 2024 r.) – współpraca z Kuratorium Oświaty w Katowicach – **6** dzieci

3. Informowanie oraz kierowanie mieszkańców gminy Mszana do Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Stopniu Niepełnosprawności w Wodzisławiu Śl.

Pracownicy Ośrodka Pomocy Społecznej kierują osoby przewlekle chore, które nie mogą z różnych powodów uzyskać świadczenia rentowego, do Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Stopniu Niepełnosprawności w Wodzisławiu Śl. w celu ustalenia stopnia niepełnosprawności. Na skutek tego działania osoby mogą starać się o uzyskanie pomocy finansowej w formie zasiłku stałego, zasiłku pielęgnacyjnego oraz świadczeń opiekuńczych.

4. Współpraca z organizacjami pozarządowymi i innymi instytucjami

Współpraca z sektorem pozarządowym odbywa się na zasadach partnerstwa, wzajemnego wsparcia w działaniach, podejmowania przedsięwzięć likwidujących bariery społeczne oraz wspierania inicjatyw sprzyjających wzmocnieniu więzi społecznych i lokalnej solidarności.

ZADANIA REALIZOWANE W RAMACH ŚLĄSKIEGO BANKU ŻYWNOŚCI

Współpraca ze **Śląskim Bankiem Żywności** jako koordynatorem i dystrybutorem żywności z Europejskiego Programu Pomocy Żywnościowej dla najuboższych mieszkańców wspólnoty europejskiej PEAD rozpoczęła się w roku 2013. W roku 2014 rozpoczęto realizację **Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020 (PO PŻ)** w ramach Europejskiego Funduszu Najbardziej Potrzebującym (FEAD).

Pomoc skierowana jest do osób/rodzin, w szczególności osób chorych, starszych, niepełnosprawnych, rodzin z małymi dziećmi. Powodem przyznania pomocy jest trudna sytuacja i niski dochód, który nie pozwala im zapewnić odpowiedniego posiłku.

Pomocą żywnościową mogą być objęte osoby i rodziny znajdujące się w trudnej sytuacji życiowej, spełniające kryteria określone w art. 7 ustawy o pomocy społecznej i których dochód nie przekracza **265%** kryterium dochodowego uprawniającego do skorzystania z pomocy społecznej, tj. **2.056,40 zł** dla osoby samotnie gospodarującej i **1.590,00 zł** dla osoby w rodzinie. Program ten jest uzupełnieniem działań gminy w zakresie udzielania pomocy żywnościowej najuboższym mieszkańcom.

Ośrodek Pomocy Społecznej realizował **działania towarzyszące** wpisane w aktywizację i rozwój społeczności lokalnej, zmierzające do wyjścia z trudnej sytuacji życiowej takiej jak: ubóstwo, wykluczenie społeczne, bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego i inne.

Rodziny objęte wsparciem kształtowały umiejętności ekonomicznego gospodarowania produktami spożywczymi. Wzmacniano też ich samodzielność w zakresie prowadzenia gospodarstwa domowego, przekazano przepisy kulinarne.

Zajęcia z POPŻ Podprogram 2020 w ramach działań towarzyszących z uwagi na pandemię odbywały się wyłącznie telefonicznie.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Mszanie posiada odpowiednie zasoby ludzkie i lokalowe. Kadra posiada aktualne książeczki zdrowia i wieloletnie doświadczenie w dystrybucji produktów związanych edycją programów w ramach pomocy żywnościowej.

Podprogram 2015 - wsparcie dla **200 osób**/72 rodzin - 1 osobę 60,05 kg. - **13** artykułów.

Podprogram 2016 - wsparcie dla **241 osób**/84 rodzin - na 1 osobę 48,59 kg. - **16** artykułów

Podprogram 2017 – wsparcie objęto **260 osób**/94 rodzin - na 1 osobę 50,45 kg - **21** artykułów

Podprogram 2018 – wsparcie objęto **220 osób**/83 rodzin - 1 osobę 49 kg - **21** artykułów

Podprogram 2019 – wsparciem objęto **200 osób** (79 rodzin) - na 1 osobę 50,40 kg - **21** artykułów

Podprogram 2020 – wsparciem objęto **200 osób** (73 rodzin) - na 1 osobę 50,40 kg. – **21** artykułów

Podprogram 2021 – wsparciem objęto **200 osób** (67 rodzin) - na 1 osobę 21,17 kg – **10** artykułów

Podprogram 2021 PLUS – wsparciem objęto **170 osób** (58 rodzin) w tym 14 rodzin tj. **30** osób obywateli Ukrainy, którzy spełniali powyższe kryteria - **6** artykułów.

W roku 2024 realizowano Podprogram 2024 w ramach FEPŻ 2021 – 2027

Wsparciem objęto **130 osób** (51 rodzin) - na 1 osobę 48,88 kg – **17** artykułów (groszek z marchewką, dżem truskawkowy, makaron jajeczny, mąka pszenna, kasza jęczmienna, płatki owsiane, herbatniki maślane, kawa zbożowa, mleko, ser, szynka wieprzowa, szynka drobiowa, pasztet wieprzowy, szprot w oleju, cukier, olej, fasolka po bretońsku).

Jak przedstawiono powyżej Program realizowany jest od 2015 r. Są to produkty wysokiej jakości, co zadawała podopiecznych, którzy ochoczo przybywają po kolejną transzę.

W roku sprawozdawczym Ośrodek otrzymał towar w **3** dostawach, które pomogli nam rozładować jak zawsze pracownicy porządkowi urzędu Gminy zachowując obowiązek sanitarny (maseczki, odległość, rękawiczki).

ZADANIA REALIZOWANE W OPARCIU O USTAWĘ WSPIERANIA RODZINY I SYSTEMIE PIECZY ZASTĘPCZEJ

Wspieranie rodzin prowadzone jest za zgodą rodziny i aktywnym ich udziałem, z uwzględnieniem zasobów własnych oraz źródeł wsparcia zewnętrznego.

Realizowane jest dla dobra dziecka, dla dobra rodziny i w przekonaniu, że skuteczna pomoc dla rodziny przeżywającej trudności w opiece nad dziećmi oraz skuteczna ochrona dzieci i pomoc dla nich może być osiągnięta przez współpracę wszystkich osób, instytucji i organizacji pracujących z dziećmi i rodzicami. Te zapisy są zgodne z ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2020r, poz. 821 ze zm.).

Do realizacji zadań w gminie Mszana w zakresie wykonywania ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej upoważniony został Ośrodek Pomocy Społecznej w Mszanie.

Zgodnie z art. 8 ustawy rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej wójt zapewnia wsparcie, które polega w szczególności na:

- 1) analizie sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego oraz przyczyn kryzysu w rodzinie,
- 2) wzmocnienie roli i funkcji rodziny,
- 3) rozwijanie umiejętności opiekuńczo-wychowawczej rodziny,
- 4) podniesienia świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny,
- 5) pomocy i integracji rodziny,
- 6) przeciwdziałania marginalizacji i degradacji społecznej rodziny,
- 7) dążeniu do reintegracji rodziny.

W systemie wspierania rodzin nie należy zastępować rodziny w wypełnianiu podstawowych funkcji opiekuńczo – wychowawczych, należy wspomagać i wspierać tak, aby przywrócić jej prawidłowe funkcjonowanie i pokonywać sytuacje, kiedy dziecko musi opuścić własną rodzinę.

System pieczy zastępczej to zespół osób, instytucji i działań mających na celu zapewnienie czasowej opieki i wychowania dzieciom w przypadkach niemożności sprawowania opieki i wychowania przez rodziców. Umieszczenie dziecka w systemie pieczy zastępczej czasem bywa nieuniknione, jednak nie oznacza rozwiązania problemu rodziny. Z uwagi na więzi emocjonalne dziecka z rodziną i środowiskiem konieczne jest motywowanie rodziców do zmiany, pracy prowadzącej do stworzenia najlepszych, a zarazem prawidłowych warunków rozwoju dziecka w rodzinie naturalnej i jego powrotu do domu. Tą pracą z rodziną zajmuje się asystent rodziny.

Asystent rodziny prowadzi pracę z rodziną w miejscu jej zamieszkania lub w miejscu wskazanym przez rodzinę. W przypadku, gdy Ośrodek Pomocy Społecznej w Mszanie powziął informację o rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, pracownik socjalny przeprowadza wywiad środowiskowy i dokonuje analizy sytuacji rodziny w wyniku, której pracownik socjalny wnioskuje do Kierownika Ośrodka o przydzielenie rodzinie asystenta rodziny. Asystent rodziny może również zostać zobowiązany przez Sąd do współpracy z rodziną.

Liczba rodzin, z którymi jeden asystent rodziny może w tym samym czasie prowadzić pracę, jest uzależnione od stopnia trudności wykonywanych zadań, jednak nie może przekroczyć 15 rodzin.

W 2024 r. Ośrodek Pomocy Społecznej w Mszanie zatrudniał 1 asystenta rodziny na umowę o pracę w systemie zadaniowego czasu pracy - zatrudniony ze środków własnych OPS i Funduszu Pracy. Ogółem koszt - 49.832,86 zł.

Tabela nr 10 Wsparcie asystenta rodziny Gminie Mszana w 2024r.

Lp	Liczba rodzin	rodziny	os. w rodzinie	dzieci
	Ogółem	10	42	25
	liczba rodzin asystenta rodziny przez OPS	3	11	6
	w tym liczba rodzin zobowiązanych przez Sąd	7	31	19

Źródło: Opracowanie własne OPS w Mszanie

W Gminie Mszana w roku 2024 wsparciem asystenta rodziny objętych zostało 10 rodzin (42 osoby w rodzinie w tym 25 dzieci). Liczba ta jest na tym samym poziomie jak w roku poprzednim.

Praca asystenta wymaga kilkuletniej pracy, nie od razu są zauważalne jej efekty. Problemy, z jakimi spotykamy się w rodzinie często są spiętrzone: rodzinne przyzwyczajenia, bezrobocie, stosowanie przemocy, brak odpowiedzialności za rodzinę, dzieci, bezradność, bezsilność, niska motywacja rodziny do zmiany sposobu życia, pojawia się dziecko z niepełnosprawnością. Bodźcem do rozpoczęcia pracy w rodzinie jest coraz częściej ingerencja Sądu poprzez przydzielenie asystenta rodziny.

PROWADZENIE PLACÓWEK WSPARCIA DZIENNEGO ORAZ ZAPEWNIENIE W NICH MIEJSC DLA DZIECI

Świetlica Środowiskowa w Połomi jako placówka wsparcia dziennego funkcjonuje ponad 14 lat. Będąc w strukturze organizacyjnej Ośrodka Pomocy Społecznej w Mszanie. Placówka mieści się w piwnicy budynku Gminnego Ośrodka Kultury i Rekreacji w Połomi.

W świetlicy zatrudniony jest wychowawca na umowę o pracę. Do prac porządkowych zatrudniona jest osoba na umowę zlecenie.

Głównym celem Świetlicy jest wzbogacenie rozwoju osobowości dziecka, zapewnienie opieki wychowawczej, tworzenie warunków do nauki, pomoc w nauce, zapewnienie możliwości rozwijania zainteresowań oraz indywidualnych uzdolnień, organizowanie czasu wolnego, uczenie się dobrych manier, kultury osobistej, zachowania, pomocy i wsparcia drugiemu człowiekowi oraz integracja z grupami społecznymi.

Świetlica czynna jest od poniedziałku do czwartku od 10.00 do 18.00, natomiast w piątki od 9:00-17:00. Zajęcia dla wychowanków odbywają się od 11:30 do 17.00. Dodatkowo w każdy piątek dzieci mogą skorzystać z zajęć otwartych, które przeznaczone są również dla niezapisanych dzieci naszej gminy. W okresie ferii zimowych, wakacji oraz przerw w nauce szkolnej, godziny pracy świetlicy zmieniają się zgodnie z potrzebami wychowanków i możliwościami placówki. Same zajęcia przybierają wówczas formę zajęć otwartych, z których może skorzystać każde chętne dziecko w wieku szkolnym. Udział w zajęciach prowadzonych przez Świetlicę Środowiskową w Połomi jest bezpłatny.

W związku z obowiązkiem wypełnienia przez Gminę Mszana, wykonania Postanowienia Sądu, dotyczącego kontaktów ojca z dzieckiem, **od 15 czerwca 2021 r.** do nadal w Ośrodku Pomocy Społecznej w Mszanie - Świetlicy Środowiskowej w Połomi, odbywają się spotkania w obecności pedagoga, wg wyznaczonego harmonogramu. Godziny spotkań dopasowane są do harmonogramu pracy placówki. Od 1 listopada 2021 r. jest to każdy czwartek w godzinach od 17:00- 18:00.

Utrzymanie Świetlicy w roku 2024 wyniosło 115.979,21 zł, w tym:

- 106.879,21 zł - to środki pochodzące z profilaktyki przeciwdziałania problemom alkoholowym i narkomanii,
- 9.100,00 zł – to środki pochodzące z ROPS Katowice

Liczba wychowanków uczęszczających na zajęcia w 2024 r. wyniosła 14. Średnia liczba dzieci uczestnicząca w zajęciach to ok. 10 osób.

W 2024 r. działalność Świetlicy Środowiskowej była realizowana zgodnie z rocznym planem oraz programem profilaktyczno-wychowawczym. W ramach różnorodnych działań skierowanych do wychowanków świetlicy oraz do dzieci i młodzieży z Gminy Mszana, organizowano m.in. zajęcia plastyczno-techniczne, korekcyjno-kompensacyjne oraz wychowawcze. W trakcie tych zajęć dzieci zdobywały także wiedzę na temat cyberprzemocy.

Zajęcia o których warto w szczególności wspomnieć to:

- 1) **ferie zimowe** – 29.01.2024 r.- 09.02.2024 r. - w placówce realizowany był program, który miał na celu promowanie zdrowego stylu życia oraz utrwalenie postaw abstynenckich poprzez alternatywne formy spędzania czasu wolnego przez dzieci i młodzież. Skierowany był do dzieci zamieszkujących gminę Mszana. Dzieci w czasie dwutygodniowych zajęć, brały udział w zajęciach kulinarnych podczas których upiekły babeczki w kształcie misiów polarnych, korzystały z Magicznego Dywanu, brały udział w warsztatach krawieckich oraz poznały technikę filcowania na mokro. W trakcie zajęć sensorycznych zanurzyły się w kilku ciekawych masach oraz stworzyły ciecz nienewtonowską. W ramach zajęć plastyczno-technicznych powstały breloczki z koralików Pyssla, zimowe miasto otulone śniegiem, niedźwiadki oraz zimowa mozaika. W ostatnim dniu ferii, dzięki uprzejmości GOKiR Mszana dzieci wzięły udział we wspólnej zabawie podczas Balu Maskowego. W zajęciach wzięło udział 23 dzieci.

- 2) **marzec** był miesiącem, w którym dzieci przygotowywały się do Świąt Wielkanocnych, w ramach wykorzystania czasu wolnego dzieci tworzyły m.in. palmy wielkanocne, świąteczne zajęcia i kurczaki oraz pisanki wielkanocne.
- 3) **kwiecień** - zajęcia w świetlicy skoncentrowały się na ekologii, obejmując zarówno działania plastyczno-techniczne, jak i profilaktyczno-wychowawcze.
- 4) **16 maja** z okazji Tygodnia bibliotek dzieci wzięły w grze terenowej przygotowanej przez Bibliotekę w Połomi. Uczestniczyli przy każdej „stacji” oznaczonej na mapie, mieli odczytać kod QR, odgadnąć zagadkę i wykonać śmieszne zadanie.
- 5) **Wakacje** - 24.06.2024 r. - 28.08.2024 r. - zajęcia letnie. W każdy poniedziałek lipca współpracowaliśmy z GOKiR Mszana. Na Polanie Kultury odbywały się zajęcia o tematyce bajkowej. W trakcie spotkań dzieci uczyły się udzielać pierwszej pomocy z dr. Dosią, stworzyły tajemniczy ogród na paletach, przygotowywały pizzę wg własnego pomysłu, wykonywały pamiątnik metodą scrapbookingu, a także stworzyły makietę wybuchającego wulkanu oraz własnego dinozaura. W ramach wtorkowego Klubu Młodego podróżnika dzieci miały okazję poznać różne zakątki świata. Poprzez zabawę, zajęcia kulinarne i taneczne a także tematyczne gry uczestnicy zapoznali się z podstawowymi informacjami m.in. o Hiszpanii, Grecji, Japonii czy Francji. Podczas artystycznych śród wywalaliśmy dziecięcą kreatywność, W ramach zajęć powstały prace z wykorzystaniem włóczki, malowaliśmy obrazy za pomocą nietypowych pędzli, lepiliśmy z gliny i masy solnej oraz tworzyliśmy z osikowego drewna. W trakcie EKO czwartków dawaliśmy drugie życie rzeczom już wykorzystanym. Odnowiliśmy stare krzesła, wykorzystaliśmy rolki po papierze toaletowym na kilka sposobów oraz kartony różnego pochodzenia i wielkości. W trakcie zajęć powstały również obrazy z darów natury. Rozrywkowe piątki były czasem różnego rodzaju aktywności. Zorganizowano zajęcia zumbi, fitnessu i jogi dla dzieci, a także spotkanie z muzyką i tańcem. W wakacyjnych zajęciach uczestniczyło 34 dzieci.
- 6) **Projekt pt. „Masz Wybór** - 02 września do 31 grudnia - w świetlicy zrealizowany został i sfinansowany przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej Województwa Śląskiego w ramach realizacji zadania konkursowego nr 1: Wzmocnienie działalności placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży w ramach konkursu ofert ogłoszonego przez Zarząd Województwa Śląskiego dla gmin i powiatów województwa śląskiego pod nazwą: Wzmocnienie lokalnych systemów przeciwdziałania uzależnieniom. W ramach projektu wychowankowie świetlicy mieli możliwość uczestniczyć w zajęciach z socjoterapeutą oraz psychologiem, którym wspólnym celem były profilaktykę w zakresie uzależnień od alkoholu i narkotyków oraz przeciwdziałania przemocy. Dzieci poznały konsekwencje jakie mogą nastąpić w związku z uzależnieniem od alkoholu i narkotyków. Dowiedziały się gdzie mogą szukać pomocy, gdy takie zachowania będą obecne i ich życiu. Ćwiczyły umiejętność odmawiania, asertywność i pewności siebie. Dodatkowo również rodzice wychowanków mieli możliwość spotkania z psychologiem w ramach pomocy psychologicznej, z czego chętnie korzystali.
- 7) zajęć z socjoterapeutą odbywały się raz w tygodniu w okresie od 09.10.2024r. do 04.12.2024r. dotyczyły m.in. integracja grupy, budowanie poczucia przynależności i dobrej atmosfery w niej, budowanie poczucia własnej wartości, czy kształtowanie umiejętności interpersonalnych oraz poznanie skutecznych technik radzenia sobie ze stresem i trudnymi emocjami.
- 8) zajęcia z psychologiem odbywały się dwa razy w tygodniu w okresie od 11.10.2024r. do 20.12.2024r. miały na celu m.in. integrację grupy, wzmocnienie komunikacji w grupie rozwijanie kompetencji społecznych, podsycanie wiary we własne możliwości i akcentowanie mocnych stron dzieci, nazywanie, rozumienie i wyrażenia uczuć i emocji. Pomoc psychologiczna była także skierowana do rodziców/opiekunów wychowanków placówki.
- 9) W ramach organizacji czasu wolnego dzieci uczestniczyły w rozmaitych ciekawych zajęciach:

- a. profilaktyczna gra terenowa - której celem była nauka zachowań ryzykownych a finałem było wspólne grillowanie kiełbasek.
- b. sensoplastyka - zajęcia rozwojowe z wykorzystaniem wszelkiego rodzaju faktur kolorów konsystencji i smaków.
- c. eko-warsztaty – dzieci miały możliwość rozwijania własnej kreatywności twórczej i przeniesienia jej na płócienną torbę przy użyciu specjalnych farb i pastel.
- d. zrób misia – warsztaty kreatywne podczas których dzieci stworzyły własną misiową przytulankę.
- e. fabryka kosmetyków – podczas warsztatów dzieci tworzyły własne unikalne mydła glicerynowe, musujące kule do kąpieli.
- f. Magia Świąt - w ramach tych zajęć dzieci tworzyły m.in. kolorowe łańcuchy na choinkę i ozdoby choinkowe z gliny, kalendarz adwentowy, wykonywały kartki świąteczne, przygotowywały świąteczną potrawę wigilijną tj. makówki, piekły i ozdabiały kruche świąteczne ciasteczka. Uwiecznieniem tych zajęć była wigilijka świetlicowa, w której uczestniczyli również rodzice i opiekunowie dzieci. Zajęcia te służyły poznaniu tradycji bożonarodzeniowych oraz przygotowaniu się do świątecznego czasu.

10) **początek grudnia**

- a) dzieci uczestniczyły w spotkaniu ze świętym Mikołajem w pobliskim GOKiR, w programie którym znalazły się wesołe tańce i zabawy. Odważne i chętne dzieci miały możliwość wystąpienia na scenie, za co zostały słodko nagrodzone. W trakcie spotkania nie zabrakło również pysznego poczęstunku i napojów, a rozmowy przy stole sprzyjały integracji i budowaniu wspólnoty. Wszystkie dzieci otrzymały prezenty od Św. Mikołaja i miały możliwość przytulenia się do niego i wykonania pamiątkowych zdjęć.
- b) dzieci miały zorganizowaną „Mikołajkowy czas” - w programie którego znalazło się uroczyste wspólne strojenie choinki, pyszna kolacja wraz z grami towarzyskimi oraz seans bajkowy z popcornem a następnego dnia dzieci miały zagwarantowane obfite śniadanie. Udział w „Mikołajkowym czasie” był bezpłatny a dzieci dzięki temu mogły bardziej zintegrować się z grupą.

11) **odwiedził policjant** -17 grudnia prelekcję skierowaną do wychowanków świetlicy na temat hejtu, przemocy rówieśniczej, obgadywania i szkalowania czyjegoś dobrego imienia, jak również opowiedział o konsekwencjach prawnych związanych z tego typu agresją.

12) **spotkanie opłatkowych z KGW Połomia** - 17 grudnia dzieci uczestniczyły w na specjalne zaproszenie w uroczystym spotkaniu, na którym zostały ugoszczone świąteczną kolacją i pysznymi smakołykami, a finałem spotkania było wesołe przedstawienie przygotowane przez Klub Seniora z Połomi.

O naszej działalności informowano w lokalnej prasie oraz na stronie internetowej Urzędu Gminy Mszana i Ośrodka Pomocy Społecznej w Mszanie. Regularnie aktualizowaliśmy również naszą stronę internetową oraz profil na Facebooku, gdzie publikowaliśmy relacje z ważnych wydarzeń oraz informacje dotyczące życia placówki.

WSPÓŁFINANSOWANIE POBYTU DZIECKA W PIECZY ZASTĘPCZEJ

System pieczy zastępczej to zespół osób, instytucji i działań mających na celu zapewnienie czasowej opieki i wychowania dzieciom w przypadkach niemożności sprawowania opieki i wychowania przez rodziców. Są to tzw. rodziny wspomagające, rodziny zastępcze czy Powiatowe Ośrodki Wsparcia, Domy dziecka, asystent rodziny.

Tabela nr 11 Piecza zastępcza – koszty w latach 2022-2024

Lp	Forma pieczy zastępczej	Liczba umieszczonych dzieci			Poniesione koszty		
		2022	2023	2024	2022	2023	2024
	Placówki Opiekuńczo - Wychowawcze	1	1	1	2.830,81	6.808,79	26.049,24
	Rodziny zastępcze	4	4	7	10.190,90	10.704,11	14.491,94
	Ogólna kwota za pobyt	5	5	8	21.202,81	28.283,10	48.699,28
	do zwrotu				8.181,10	10.770,20	8.158,10
	kwoty poniesione przez gminę				13.021,71	17.512,90	40.541,18

Źródło: Opracowanie własne OPS w Mszanie

Jak wynika z powyższej tabeli, w roku 2024 jedno dziecko z terenu Gminy Mszana przebywało w Instytucjonalnej Pieczy Zastępczej – Powiatowej Placówce Opiekuńczo-Wychowawczej w Wodzisławiu Śląskim, zwiększyła się natomiast o 3 liczba dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych. Dzieci te są w rodzinach zastępczych spokrewnionych (dziadkowie - 5, siostra – 1, wujek - 1),

- ze względu na śmierć rodzica - 3 dzieci,
- ze względu na bezradność w sprawach opiekuńczych i wychowawczych rodziców – 4 dzieci.

Zasady finansowania wspierania rodziny i systemie pieczy zastępczej realizowane są na podstawie art. 191 pkt. 9,10,11 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej gdzie do zadań gminy należy ponoszenie częściowe wydatków związanych z pobytem dziecka w pieczy zastępczej.

Zgodnie z art. 195 ust 1 i art. 193 ust 1 w/w ustawy o wspieraniu i systemie pieczy zastępczej, środki finansowe otrzymane od rodziców biologicznych za pobyt dzieci w pieczy zastępczej zostaną zwrócone gminie proporcjonalnie do poniesionych wydatków.

W gminie Mszana w 2024 r. wydatki związane z przebywaniem dzieci w pieczy zastępczej łącznie wyniosły **48.699,28 zł.**, środki zwrócone gminie proporcjonalnie do poniesionych wydatków były w wysokości **8.158,10 zł.** Końcowy koszt jaki gmina poniosła w 2024 r. za pobyt dzieci w pieczy zastępczej wynosił **40.541,18 zł** co stanowi wzrost kosztów gminy o ponad 130% w stosunku do roku ubiegłego.

Rodzina przeżywająca trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej w tutejszym Ośrodku wspierana jest w różnych formach w zależności od potrzeb i sytuacji rodziny jak również od możliwości Ośrodka, należą do nich:

1. **Świadczenia pieniężne,**
2. **Świadczenia niepieniężne tj:**
 - 1) pomoc rzeczowa - dożywiania w szkołach,
 - 2) udział w programie POPŻ,
 - 3) udział w wypoczynku letnim wzięło ogółem **12** dzieci tj.:
 - **Rzucewo** (12-21 lipca 2024r.) - współdziałanie z GKRPA - **6** dzieci,
 - **Milówka** (18-28 sierpnia 2024r.) – współpraca z KO w Katowicach – **6** dzieci
 - 4) kierowanie do placówki wsparcia dziennego - Świetlicy Środowiskowej w Połomi
 - 5) wsparcie psychologa indywidualne spotkania.

3. Praca socjalna.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Mszanie na bieżąco dogląda, strzeże sytuacje dzieci w rodzinach objętych pomocą tutejszego Ośrodka. Zadanie to jest realizowane zarówno przez asystenta rodziny jak i wszystkich pracowników działu pomocy społecznej, a w szczególności pracowników socjalnych. W związku z tym prowadzimy współpracę z placówkami oświatowymi (szkoły, przedszkola), Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie oraz innymi instytucjami zajmującymi się sprawami rodziny. W przypadku stwierdzenia niepokojącej sytuacji w rodzinie, zagrożenia życia dzieci – niezwłocznie o takich sprawach informujemy Sąd Rodzinny.

ZADANIA REALIZOWANE W RAMACH KARTY DUŻEJ RODZINY

Karta Dużej Rodziny to system zniżek i dodatkowych uprawnień dla rodzin 3+ zarówno w instytucjach publicznych, jak i w firmach prywatnych. Jej posiadacze mają możliwość tańszego korzystania z oferty instytucji kultury, ośrodków rekreacyjnych czy księgarni na terenie całego kraju. Posiadanie Karty ułatwia, więc dużym rodzinom dostęp do rekreacji oraz obniża koszty codziennego życia.

W praktyce Karta Dużej Rodziny zapewnia zniżki przy zakupie jedzenia i kosmetyków, odzieży i obuwia, książek, zabawek oraz paliwa. Obniża także koszty rachunków za usługi telekomunikacyjne czy bankowe. Pozwala na tańsze przejazdy pociągami i komunikacją publiczną w wybranych miejscowościach.

Karta przysługuje niezależnie od uzyskiwanych dochodów rodzinom z co najmniej trójką dzieci:

- w wieku do ukończenia 18 roku życia,
- w wieku do ukończenia 25 roku życia, w przypadku gdy dziecko uczy się w szkole lub szkole wyższej,
- bez ograniczeń wiekowych, w przypadku dzieci legitymujących się orzeczeniem o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności.

Karta przyznawana jest dzieciom umieszczonym w rodzinnej pieczy zastępczej (formami rodzinnej pieczy zastępczej są: rodzina zastępcza spokrewniona, niezawodowa, zawodowa, w tym zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego i zawodowa specjalistyczna oraz rodzinny dom dziecka) na czas umieszczenia w danej rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka.

Wniosek o Kartę Dużej Rodziny należy złożyć w gminie odpowiadającej miejscu zamieszkania, w Ośrodku Pomocy Społecznej w Mszanie.

Wniosek w imieniu rodziny, może złożyć każdy pełnoletni jej członek.

Od **1 stycznia 2018 r.** Karta Dużej Rodziny dostępna jest w dwóch formach: **tradycyjnej** (tzw. plastikowej) i **elektronicznej** (tj. na urządzenie mobilne np. smartfon, tablet). Elektroniczna Karta Dużej Rodziny ma za zadanie umożliwienie łatwego i szybkiego znalezienia zniżek oraz informacji o nowych Partnerach Karty Dużej Rodziny, ofert Partnerów, a także innych informacji związanych z Kartą Dużej Rodziny.

Od dnia **1 stycznia 2019 r.** prawo do posiadania Karty Dużej Rodziny przysługuje wszystkim rodzicom oraz małżonkom rodziców, którzy mają lub mieli na utrzymaniu łącznie co najmniej troje dzieci.

W 2024 r. złożono 31 wniosków na KDR z czego:

- **13** wniosków dla rodzin z co najmniej trójką dzieci
- **13** wniosków o przyznanie Karty Dużej Rodziny złożonych po raz pierwszy przez rodzinę wielodzietną składającą się wyłącznie z rodziców
- **1** wniosków w związku ze zwiększeniem się liczby członków rodziny
- **4** wnioski celem przedłużenia ważności karty

Łącznie w 2024 r. wydano 91 kart elektronicznych i 91 kart tradycyjnych.

REALIZACJA ZADAŃ Z ZAKRESU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ

Z końcem grudnia 2024 r. został powołany nowy skład Zespołu Interdyscyplinarnego w Gminie Mszana, to przedstawiciele: Gminnej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Mszanie, Komendy Powiatowej Policji w Wodzisławiu Śl., Placówek Oświatowych szkół i przedszkoli z terenu gminy Mszana, kuratorów sądowych, organizacji pozarządowej i Ośrodka Pomocy Społecznej w Mszanie.

Zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie obsługę administracyjno-organizacyjną prac Zespołu realizowali pracownicy Ośrodka Pomocy Społecznej w Mszanie. Koordynację działań programowych powierzono również pracownikom Ośrodka Pomocy Społecznej w Mszanie

Działania organizacyjne Zespołu Interdyscyplinarnego w Mszanie

1. Zespół realizował swoje podstawowe zadania poprzez pracę grup diagnostyczno-pomocowych, które zajmowały się:
 - bieżącą obsługą przypadków, w procedurze „Niebieskie Karty”,
 - podejmowaniem działań interwencyjnych w środowisku zagrożonym,
 - opracowaniem zasad postępowania i pracy z rodzinami doświadczającymi przemocy,
 - prowadzeniem stosownej dokumentacji indywidualnych przypadków zgodnej z Procedurą „Niebieskie Karty”.
2. Zespół realizował i dopracowywał system kontaktowania się i przepływu informacji między członkami Zespołu.
3. Zespół na bieżąco zaznajamiał się:
 - ze zmianami prawnymi
 - zadaniami w zakresie pracy Zespołu i grup diagnostyczno-pomocowych
 - zadaniami i obowiązkami członków Zespołu.
4. Zespół opracował i przeanalizował:
 - wszystkie sytuacje przemocy jakie zostały zgłoszone do Zespołu,
 - plany pomocy w procedurze „Niebieskie Karty”
 - ustalał zasady przepływu informacji,
 - przechowywania dokumentów ze szczególnym zwróceniem uwagi na fakt, że są to dane poufne, szczególne i wymagające zabezpieczenia.
5. Zespół zgodnie z art. 9a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w domowej jego członkowie Zespołu wzięli udział w obowiązkowym szkoleniu, które zostało zorganizowane przez ROPS w Katowicach w wersji on-line w dniach 25 – 27 listopada 2024 r. Podczas posiedzenia członkowie Zespołu wymienili się spostrzeżeniami i nabytą podczas szkolenia wiedzą. Sporządzone zostały ankiety ewaluacyjne, które wysłano do ROPS.
6. Zespół otrzymał dotację ze Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego w Katowicach w wysokości 6.000 zł. Środki te pochodziły z budżetu państwa i przeznaczone były na funkcjonowanie Zespołu. W ramach dotacji zakupiono m.in. komputer wraz z oprogramowaniem, drukarkę, materiały biurowe, środki czystości oraz artykuły spożywcze.

Na **17 prowadzonych „Niebieskich Kart”** (część A) w:

- **8** przypadkach - w rodzinach występował problem z nadużywaniem alkoholu, 4 osoby zostały skierowane do GKRPA w Mszanie,
- **2** przypadkach - udzielano wsparcia osobom po 60 roku życia, w tym: 1 kobiecie i 1 mężczyźnie, były to osoby doświadczające przemocy,
- **4** przypadkach – rodziny zostały objęte wsparciem asystenta rodziny,
- **8** przypadkach – zamknięto procedurę wszczętą we wcześniejszych latach,
- **5** przypadkach – powiadamiany był Sąd Rejonowy III Wydział Rodzinny i Nieletnich w Wodzisławiu Śl.

Na **13 nowych „Niebieskich Kart”** instytucjami zgłaszającymi sprawę były m. in.:

- 1) 6 funkcjonariusze policji,
- 2) 3 przedstawiciele pomocy społecznej (pracownicy socjalni i asystent rodziny),

- 3) 2 przedstawiciele oświaty,
- 4) 1 przedstawiciel ochrony zdrowia,
- 5) 1 Zespół Interdyscyplinarny w Jastrzębiu- Zdroju.

W 2024 r. realizowany był przez Powiat Wodzisławski program korekcyjno – edukacyjny dla sprawców przemocy domowej. W trakcie procedury „Niebieskie Karty” 5 osób stosujących przemoc domową zostało skierowanych do udziału w w/w programie, 1 osoba ukończyła w/w program.

W ramach Procedury „Niebieskie Karty” Zespół Interdyscyplinarny realizował zadania:

- 1) wszczynał postępowania w procedurze (gdy wpłynęła „Niebieska Karta” A do przewodniczącego). Do 3 dni od daty otrzymania informacji członkowie grup diagnostyczno-pomocowych, byli zaznajamiani z aktami sprawy i przygotowywali działania w ramach swoich zadań i kompetencji służbowych,
- 2) przypadek każdej rodziny był omawiany i analizowany na spotkaniu Zespołu i grup diagnostyczno- pomocowych, gdzie opracowywano wytyczne do dalszych prac z rodziną, określając zadania dla poszczególnych służb zgodnie z możliwościami i kompetencjami,
- 3) grupy diagnostyczno-pomocowe
 - kontaktowały się i zapraszały na rozmowę osoby, co które były ofiarami przemocy domowej,
 - w trakcie spotkań omawiały aktualną sytuację i potrzeby tych osób,
 - proponowały i przedstawiały tym osobom możliwości uzyskania pomocy,
 - opracowały indywidualny plan pomocy celem poprawy sytuacji w rodzinie,
 - każdej osobie, która była dotknięta przemocą domową zaproponowały pomoc psychologiczną, prawną, socjalną w zakresie zależnym od potrzeb i chęci tych osób,
 - z osobami, które stosowały przemoc domową przeprowadzały rozmowę celem omówienia sytuacji i dalszych planów pomocy ze wskazaniem udziału w programie korekcyjno – edukacyjnym. Rozmowy te miały zarówno charakter terapeutyczny jak i wspierający,
 - prowadziły bieżące konsultacje,
 - podejmowały wspólne działania celem sprawniejszego pomagania,
 - monitorowały prowadzone działania, potrzebnych do ewaluacji założonych planów pomocy.

W 2024 roku ogólna liczba postępowań z użyciem procedury „Niebieskie Karty” wynosiła 17 czynnych przypadków, obejmujących lata 2023 - 2024.

W 2024 r. łącznie zakończono 8 procedur „Niebieskie Karty” z lat 2023 - 2024, z czego 5 wszczętych w 2024 r.

Zespół współpracuje z instytucjami, osobami w celu udzielenia kompleksowej pomocy i wsparcia jednostkom potrzebującym.

ŚWIADCZENIA RODZINNE

W roku 2024 łączne wydatki na świadczenia rodzinne wyniosły **3.253.300 zł**.

1. Zasiłki rodzinne z dodatkami

Zasiłek rodzinny ma na celu częściowe pokrycie wydatków na utrzymanie dziecka. Prawo do zasiłku przysługuje rodzicom, jednemu z rodziców albo opiekunowi prawnemu dziecka, opiekunowi faktycznemu dziecka a także osobie uczącej się.

Kryterium dochodowe uprawniające do zasiłku rodzinnego wynosi **674 zł** na osobę w rodzinie, a w przypadku gdy członkiem rodziny jest dziecko niepełnosprawne, kryterium wynosi **764 zł** na osobę w rodzinie.

W przypadku przekroczenia kryterium dochodowego, zastosowanie ma mechanizm „**złotówka za złotówkę**”, polegający na tym, że łączna kwota zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami przysługująca osobie pobierającej świadczenia jest pomniejszana o kwotę przekroczenia kryterium dochodowego.

W roku 2024 zasiłki rodzinne z dodatkami pobierało **47 rodzin** na **102 dzieci**.

Wypłacono **981** zasiłków rodzinnych oraz **845** dodatki do zasiłku rodzinnego.

Łącznie wydatki na zasiłki rodzinne i dodatki do zasiłków wyniosły **197.095 zł**.

dodatki do zasiłku rodzinnego z tytułu:

- urodzenia dziecka – **4** świadczenia,
- opieki nad dzieckiem w okresie urlopu wychowawczego – **7** świadczeń,
- samotnego wychowywania dziecka - **62** świadczenia,
- wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej – **227** świadczeń,
- kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego – **214** świadczeń,
- rozpoczęcia roku szkolnego – **73** świadczenia,
- podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania (na dojazd do szkoły lub zamieszkanie w miejscowości w której znajduje się siedziba szkoły) – **190** świadczeń.

Przedstawione powyższe dane liczbowe, biorąc pod uwagę liczbę rodzin zauważyć należy, że do najczęściej wypłacanych dodatków do zasiłku rodzinnego zaliczamy dodatek z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej – 227 świadczeń. Drugim najczęściej udzielanym dodatkiem jest dodatek z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego – 214 świadczeń, zaś na trzecim miejscu jest dodatek z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania (na dojazd do szkoły lub zamieszkanie w miejscowości w której znajduje się siedziba szkoły) – 190 świadczeń.

2. Świadczenia opiekuńcze

Świadczeniami opiekuńczymi są:

1. zasiłek pielęgnacyjny
2. świadczenie pielęgnacyjne
3. specjalny zasiłek opiekuńczy

Zasiłek pielęgnacyjny przysługuje:

- niepełnosprawnemu dziecku,
- osobie powyżej 16 roku życia, jeżeli legitymuje się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności lub orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, jeżeli niepełnosprawność powstała nie później niż do ukończenia 21 roku życia,
- osobie, która ukończyła 75 lat.

Wysokość zasiłku pielęgnacyjnego w roku 2024 to **215,84 zł**.

Świadczenie pielęgnacyjne w roku 2024 przysługiwało opiekunom osób niepełnosprawnych:

- na starych zasadach - jeżeli rezygnują lub nie podejmują zatrudnienia w celu sprawowania opieki nad tymi osobami,
- na nowych zasadach – nie ma konieczności rezygnacji z zatrudnienia ale świadczenie przysługuje tylko do ukończenia 18 roku życia przez dziecko, nad którym sprawowana jest opieka.

Osoba powyżej 16 roku życia musi się legitymować orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności, natomiast do 16 roku życia - musi mieć wskazania – 7 i 8 punkt orzeczenia o niepełnosprawności.

W roku 2024 wysokość świadczenia pielęgnacyjnego wynosiła 2.988,00 zł.

Specjalny zasiłek opiekuńczy również przysługuje opiekunom osób niepełnosprawnych, na których ciąży obowiązek alimentacyjny, jeżeli łączny dochód rodziny osoby sprawującej opiekę oraz rodziny osoby wymagającej opieki w przeliczeniu na osobę nie przekracza kwoty 764 zł. Wysokość specjalnego zasiłku opiekuńczego to **620,00 zł**.

W roku 2024 wypłacono świadczenia opiekuńcze na łączną kwotę **2.909.838 zł**, w tym:

- zasiłek pielęgnacyjny – **515.425 zł** (2388 zasiłków dla 216 osób),
- „stare” świadczenie pielęgnacyjne – **2.042.889 zł** (686 świadczeń dla 55 osób),
- „nowe” świadczenie pielęgnacyjne – **351.524 zł** (118 świadczeń dla 15 osób).

Specjalny zasiłek opiekuńczy nie był wypłacany. Powodem jest fakt, że jest to świadczenie uzależnione od kryterium dochodowego. Od stycznia 2024 r. pełnoletnie osoby niepełnosprawne mogą się ubiegać w ZUS o przyznanie świadczenia wspierającego.

3. Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka „BECIKOWE”

Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka przyznawana jest matce lub ojcu dziecka, opiekunowi prawnemu albo opiekunowi faktycznemu, jeśli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę nie przekracza 1.922,00 zł netto. Wysokość świadczenia wynosi 1.000,00 zł na jedno dziecko.

W 2024 r. Ośrodek Pomocy Społecznej wypłacił jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia się dziecka dla **19 rodzin** w łącznej wysokości **19.000,00 zł**.

4. Świadczenie rodzicielskie

Świadczenie rodzicielskie przysługuje osobom, które urodziły dziecko, **a które nie otrzymują zasiłku macierzyńskiego lub uposażenia za okres ustalony przepisami Kodeksu pracy jako okres urlopu macierzyńskiego, okres urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego lub okres urlopu rodzicielskiego.**

Uprawnieni do pobierania tego świadczenia są więc bezrobotni (niezależnie od tego czy są zarejestrowani czy też nie w urzędzie pracy), studenci, osoby wykonujący prace na podstawie umów cywilnoprawnych a także osoby prowadzące pozarolniczą działalność gospodarczą, jeśli nie pobierają zasiłku macierzyńskiego.

Świadczenie to przysługuje w wysokości **1.000,00 zł** miesięcznie przez okres 52 tygodni liczonych od dnia urodzenia dziecka, niezależnie od dochodu.

W roku 2024 świadczenie rodzicielskie pobierało **25 osób**, wydano **11 decyzji**.

Wypłacono **143** świadczenia na kwotę **127.367 zł**.

FUNDUSZ ALIMENTACYJNY

1. Przyznawanie i wypłacanie świadczeń osobom uprawnionym do alimentów

Fundusz alimentacyjny stanowi system wspierania osób uprawnionych do alimentów na podstawie tytułu wykonawczego środkami finansowymi z budżetu państwa.

Prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego przysługuje osobom uprawnionym, których dochód netto w przeliczeniu na osobę rodzinie nie przekraczał kwoty 1.209,00 zł. W przypadku przekroczenia dochodu zastosowanie ma mechanizm „złotówka za złotówkę”, jak w przypadku zasiłków rodzinnych.

Świadczenia wypłacane w kwocie zasądzonych alimentów, nie wyższej jednak niż 500 zł na osobę uprawnioną a od października 2024 r. nie więcej niż 1.000 zł.

Prawo do świadczeń z FA mają zarówno dzieci wychowywane przez samotnych rodziców, jak i dzieci z rodzin pełnych.

W roku 2024 świadczenia z funduszu pobierało **8 rodzin (13 osób uprawnionych)**. Wypłacono łącznie **144** świadczenia na kwotę **70.115,51 zł**.

2. Prowadzenie spraw związanych z egzekucją należności od dłużników alimentacyjnych

Postępowanie wobec dłużników alimentacyjnych stanowi katalog środków, które mogą być zastosowane przeciwko osobom, które zgodnie z treścią ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów nie wywiązują się ze swojego obowiązku. Wykorzystanie tych środków ma na celu polepszenie egzekucji świadczeń alimentacyjnych oraz odciążenie budżetu państwa z ponoszenia kosztów utrzymania dzieci i osób zależnych, których rodzice nie uczestniczą włożeniu na ich utrzymanie.

Katalog działań w postępowaniu wobec dłużnika alimentacyjnego zawarty jest w rozdziale drugim ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Do tych działań zaliczamy:

- 1) wywiad alimentacyjny i oświadczenie majątkowe dłużnika,
- 2) aktywizacja zawodowa dłużnika,
- 3) ściganie za przestępstwo niealimentacji,
- 4) zatrzymanie prawa jazdy,
- 5) przekazywanie informacji o zadłużeniu dłużnika do Biur Informacji Gospodarczej (big)

W roku 2024 prowadzono działania wobec **6 dłużników** z terenu gminy Mszana.

WYDAWANIE ZAŚWIADCZEŃ DO PROGRAMU CZYSTE POWIETRZE

Zadanie realizowane od października 2020 r. Mieszkańcy, którzy ubiegają się o dofinansowanie w ramach Programu Czyste Powietrze, składają w OPS wniosek o wydanie zaświadczenia o wysokości dochodu na osobę w gospodarstwie domowym. Dochód jest ustalany w oparciu o ustawę o świadczeniach rodzinnych.

W roku 2024 wydano **49** zaświadczeń.

REALIZACJA REFUNDACJI PODATKU VAT

Refundacja podatku VAT za dostarczone paliwa gazowe przysługuje odbiorcom paliw gazowych w gospodarstwie domowym, wykorzystującym jako główne źródło ogrzewania urządzenia grzewcze zasilane paliwami gazowymi, dostarczany za pomocą sieci gazowej.

Refundacja przysługuje w wysokości kwoty odpowiadającej podatkowi VAT wynikającej z opłaconej faktury dokumentującej dostarczenie paliw gazowych.

Refundacja przysługiwała za rok 2023 i za rok 2024.

Łącznie złożonych zostało 58 wniosków, w tym:

- za rok 2023 - 28 wniosków,
- za rok 2024 - 30 wniosków.

Wyplacono **52** refundacje na łączną kwotę **24.239,75 zł**, w tym:

- za rok 2023 – 29 refundacji na kwotę 13.023,27 zł
- za rok 2024 – 23 refundacje na kwotę 11.216,48 zł.

REALIZACJA BONU ENERGETYCZNEGO

Bon energetyczny to forma wsparcia finansowego dla gospodarstw domowych o określonych dochodach w związku z wzrostem cen energii elektrycznej. Przyznawany był jednorazowo w 2024 r.

Dodatek przysługiwał gospodarstwu domowemu jednoosobowemu, w którym wysokość przeciętnego miesięcznego dochodu za 2023 r. nie przekraczała kwoty 2500 zł oraz gospodarstwu domowemu wieloosobowemu, w którym wysokość przeciętnego dochodu za 2023 r. na osobę nie przekraczała kwoty 1700 zł.

Wysokość świadczenia była zróżnicowana w zależności od ilości osób w gospodarstwie domowym, dodatkowo w przypadku ogrzewania domu energią elektryczną przysługiwała podwyższona kwota świadczenia.

W roku 2024 bon energetyczny wypłacono **179** gospodarstwom domowym na łączną kwotę **70.126,07 zł**.

REALIZACJA DODATKÓW MIESZKANIOWYCH

Jest zadaniem gminy realizowane przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Mszanie. To świadczenie pieniężne wypłacane z budżetu gminy Mszana.

Jego celem jest dofinansowanie do wydatków mieszkaniowych ponoszonych w związku z zajmowaniem lokalu mieszkalnego.

Dodatek mieszkaniowy jest formą pomocy przeznaczoną dla osób spełniających łącznie trzy warunki:

- posiadają tytuł prawny do lokalu,
- zamieszkują lokale mieszkalne spełniające kryterium metrażowe,
- spełniają kryterium dochodowe.

W 2024 r. dodatek mieszkaniowy wypłacany był 4 **rodzinom** na łączną kwotę **32.124,63 zł**.

ZADANIA I AKCJE SPOŁECZNE ORGANIZOWANE, WSPÓŁORGANIZOWANE PRZEZ OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ W MSZANIE W 2024 ROKU

Ośrodek Pomocy Społecznej w Mszanie realizował działania statutowe, a ponadto realizował działania prospołeczne tj:

- 1) dystrybucja artykułów żywnościowych w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2021 - 2027 **Podprogram 2023**, realizacja działań towarzyszących – tworzenie potraw z produktów otrzymanych z programu POPŻ, promocja zdrowego odżywiania - skorzystało **130 osób**.
- 2) przystąpienie do realizacji Programu „**Korpus Wsparcia Seniorów**” na rok 2024 - Moduł II, który skierowany jest dla seniorów w wieku 60+ z terenu Gminy Mszana. Celem programu jest zapewnienie wsparcia na rzecz seniorów przez świadczenie usług tzw. „opieki na odległość”. Program finansowany jest finansowany z dotacji celowej budżetu państwa, całkowita wartość projektu wyniosła **5.000,00 zł**. Z programu skorzystało **10 osób**.
- 3) realizacja Programu „**Opieka Wytchnieniowa**” dla **Jednostek Samorządu Terytorialnego - edycja 2024 r.** Celem programu jest zwiększenie dostępności usług opieki wytchnieniowej dla opiekunów osób z niepełnosprawnościami, zamieszkujących Gminę Mszana, poprzez czasowe odciążenie ich od codziennych obowiązków łączących się ze sprawowaniem opieki nad osobą niepełnosprawną oraz zapewnienie im czasu na odpoczynek i regenerację. Program finansowany jest w 100% z Funduszu Solidarnościowego, całkowita wartość projektu wyniosła **51.408 zł**. Z programu skorzystało **12** opiekunów opiekujących się **12** osobami niepełnosprawnymi. Wsparcie w ramach Programu jest bezpłatne i skierowane do mieszkańców gminy Mszana.
- 4) realizacja Programu „**Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej**” dla **Jednostek Samorządu Terytorialnego - edycja 2024 r.** Celem programu jest wsparcie dla dzieci do 16 roku życia oraz dla osób dorosłych posiadających orzeczenie o niepełnosprawności. Program finansowany jest w 100% z Funduszu Solidarnościowego, całkowita wartość projektu wyniosła **521.628 zł**. W roku 2024 zapewniono asystenturę dla **39** osób niepełnosprawnych dzięki **18** asystentom osobistym osoby niepełnosprawnej, którzy wypracowali 9.669 godzin. Wsparcie w ramach Programu jest bezpłatne i skierowane do mieszkańców gminy Mszana.
- 5) **organizacja kontaktów rodzica z dzieckiem** w Świetlicy Środowiskowej w Połomi, w związku z treścią postanowienia Sądu Rejonowego (środa i piątek 17.00 do 18.00),
- 6) **darmowe wsparcie psychologa** dla mieszkańców Gminy Mszana łącznie udzielono **123 konsultacji**. Z konsultacji skorzystało 54 osoby tj. 36 osób dorosłych: 10 mężczyźni, 26 kobiety i 18 dzieci.

Kontekst zgłoszenia to głównie: trudności opiekuńczo-wychowawcze, trudności w budowaniu relacji w obszarze Rodzic-Dziecko, obniżony nastrój klienta, konflikty rodzinne, motywacja pracowników OPS w związku z toczącą się procedurą „Niebieskiej Karty”

- 7) organizacja **kolonii letnich** - wyjazdowe nad morze:
 - **Rzucewo** (12-21 lipca 2024r.) - współdziałanie z Gminną Komisją do spraw Rozwiązywania Problemów Alkoholowych - **6** dzieci,
 - **Milówka** (18-28 sierpnia 2024r.) – współpraca z Kuratorium Oświaty w Katowicach – **6** dzieci
- 8) realizacja działań profilaktycznych, socjoterapeutycznych w Świetlicy Środowiskowej w Połomi:
 - a) **FERIE ZIMOWE** – 29 stycznia 2024 r.- 09 lutego 2024 r. - w placówce realizowany był program, który miał na celu promowanie zdrowego stylu życia oraz utrwalenie postaw abstynenckich poprzez alternatywne formy spędzania czasu wolnego przez dzieci i młodzież. Skierowany był do dzieci zamieszkujących gminę Mszana. Dzieci w czasie dwutygodniowych zajęć, brały udział w zajęciach kulinarnych, sensorycznych, plastyczno-technicznych, uwieńczeniem był Bal Maskowy przy współpracy z GOKiR Mszana. W zajęciach wzięło udział **23** dzieci,
 - b) udział wychowanków placówki w grze terenowej przygotowanej przez bibliotekę w Połomi z okazji „Tygodnia bibliotek”,
 - c) **WAKACJE LETNIE** – podzielone na bloki tematyczne:

Klubu Młodego podróżnika dzieci poznawały różne zakątki świata, obyczaje, kulturę, in. informacje, poprzez zabawę, zajęcia kulinarne i taneczne m.in. o **Hiszpanii, Grecji, Japonii**,

Francji. Zajęcia artystyczne pobudzające wyobraźnię, kreatywność, piękno, powstały prace z włóczki, malowanie obrazów nietypowymi pędzlami, lepienie z gliny i masy solnej z osikowego drewna. **EKO czwartków** - drugie życie rzeczom zużyтым np. odnowienie starego krzesła, wykorzystaliśmy rolki po papierze toaletowym, kartonów różnego pochodzenia i wielkości. Powstanie obrazów z darów natury. **Rozrywkowe piątki** – aktywności np. zumba, fitness i joga dla dzieci, muzyka i taniec. Współpraca z GOKiR Mszana na Polanie Kultury zajęcia o tematyce bajkowej. Poprzez zabawę uczyły się udzielać pierwszej pomocy, stworzyły tajemniczy ogród na paletach, przygotowywały pizzę wg własnego pomysłu, wykonywały pamiątnik metodą scrapbookingu, stworzyły makietę wybuchającego wulkanu oraz własnego dinozaura. W wakacyjnych zajęciach uczestniczyło **34** dzieci.

- d) 02 września 31 grudnia 2024 r. **zrealizowany został Projekt pt. „Masz Wybór”** sfinansowany przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej Województwa Śląskiego w ramach realizacji zadania konkursowego nr 1: Wzmocnienie działalności placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży w ramach konkursu ofert ogłoszonego przez Zarząd Województwa Śląskiego dla gmin i powiatów województwa śląskiego pod nazwą: Wzmocnienie lokalnych systemów przeciwdziałania uzależnieniom. Wzbogacone m.in. zajęciami z socjoterapeutą i psychologiem. Rodzice wychowanków zostali również objęci konsultacjami z psychologiem. rodzice wychowanków mieli możliwość spotkania z psychologiem. **Zajęcie prowadzone z socjoterapeutą i psychologiem** miały na celu profilaktykę w zakresie uzależnień od alkoholu i narkotyków oraz przeciwdziałania przemocy. Dzieci poznały konsekwencje jakie mogą nastąpić w związku z uzależnieniem od alkoholu i narkotyków. Dowiedziały się gdzie mogą szukać pomocy, gdy takie zachowania będą obecne i ich życiu. Ćwiczyły umiejętność odmawiania, asertywność i pewności siebie. W ramach organizacji czasu wolnego dzieci uczestniczyły w rozmaitych ciekawych zajęciach: profilaktyczna gra terenowa, sensoplastyka, zajęcia rozwojowe z wykorzystaniem wszelkiego rodzaju faktur kolorów konsystencji i smaków., wspólne grillowanie kiełbasek. eko-warsztaty, twórczej i kreatywne zajęcia, tworzenie fabryki własnych kosmetyków, magia świąt.
- e) 3.12.2024r. udział dzieci w spotkaniu ze świętym Mikołajem gdzie otrzymały prezenty od Św. Mikołaja.
- f) 6 grudnia 2024 r. zorganizowany dla wychowanków „Mikołajkowego czasu” – zwyczaj, obyczaj, kultura i tradycje w naszym regionie - uroczyste wspólne strojenie choinki, pyszna wieczerza wraz z grami towarzyskimi oraz seans bajkowy z popcornem, a następnego dnia dzieci miały zagwarantowane obfite śniadanie.
- g) 17 grudnia 2024 r. odwiedziny policjanta - prelekcję na temat hejtu, przemocy rówieśniczej, obgadywania i szkalowania czyjegoś dobrego imienia, jak również opowiedział o konsekwencjach prawnych związanych z tego typu agresją.

Udział w spotkaniu opłatkowych na specjalne zaproszenie z Koła Gospodyń Wiejskich w Połomi, na którym zostały ugoszczone świąteczną kolacją i pysznymi smakołykami.

Niezmiennie w okresie od stycznia do grudnia 2024r. kontynuowana była dotychczasowa działalność placówki: realizacja tygodniowego rozkładu zajęć (pomoc w odrabianiu zajęć domowych pomoc w nauce, dożywianie dzieci w postaci codziennego podwieczorku, zajęcia praktyczno-techniczne, zajęcia korekcyjno- kompensacyjne oraz profilaktyczno- wychowawcze.

- 9) we wrześniu 2024 r. Ośrodek Pomocy Społecznej w Mszanie pod patronatem CARITAS Archidiecezji Katowickiej zorganizował **zbiórkę najbardziej potrzebnych rzeczy dla powodzian**. Zebrane artykuły m. in.: środki czystości, artykuły higieniczne, żywność z długim terminem do spożycia, sprzęt do prac porządkowych i inne zostały przekazane do poszkodowanych z terenu województwa opolskiego.
- 10) zorganizowanie w dniu 3 grudnia 2024 r. **spotkania ze św. Mikołajem dla dzieci** z rodzin korzystających ze wsparcia tuż. OPS oraz ze Świetlicy Środowiskowej w Połomi. W spotkaniu udział wzięło 48 dzieci dla których przygotowano paczki ze słodyczami.
- 11) zorganizowanie w dniu 18 grudnia 2024 r. **spotkania opłatkowego** dla osób samotnych oraz niepełnosprawnych wraz z opiekunami. Przygotowano 180 paczek świątecznych.
- 12) „**Szlachetna paczka**” – wytypowano 4 rodziny, (3 rodziny z terenu gminy Mszana otrzymały wsparcie).

- 13) wytypowanie **rodziny**, która otrzymała **paczki świąteczne** z artykułów zebranych przez Przedszkole „Wesoły dzwoneczek” w Mszanie.
- 14) **zasiłek stały** – wypłacono **14** osobom na kwotę **98.317,00 zł**
- 15) **zasiłek okresowy** – wypłacono **10** rodzinom, których członkami było **18** osób na kwotę **17.754,00 zł**
- 16) **zasiłek celowy** i w naturze wypłacono **33** rodzinom, których członkami było **90** osób na kwotę **87.224,00 zł**, w tym specjalny zasiłek celowy – wypłacono **8** rodzinom których członkami było **17** osób na kwotę **6.210,00 zł**
- 17) **dożywianie w szkole i przedszkolu** – pomocą objęto **21** dzieci z **9** rodzin, wydatkowania kwota świadczeń wynosi **13.663,00 zł**
- 18) **schronienia** - udzielono w schronisku dla osób bezdomnych **3** osobom, wydatkowano kwotę **25.305,00 zł**
- 19) **usługi opiekuńcze** - pomocą objęto **8** osób z **8** rodzin, wydatkowano **38.177,99 zł** (wynagrodzenia z pochodnymi),
- 20) **świadczenia rodzinne**
 łączna kwota wypłaconych świadczeń rodzinnych – **3.253.299,90 zł**
 w tym:
 jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka – 19.000, zł (**19** św.)
 – świadczenie rodzicielskie – 127.367 zł (**143** św.)
 – świadczenia opiekuńcze łącznie – 2.909.838 zł,
 w tym:
 – zasiłki pielęgnacyjne - w wys. **215,84 zł** (**216** osób)
 – świadczenia pielęgnacyjne co roku waloryzacja - w wys. **2.988,00 zł** (**70** osób)
- 21) **fundusz alimentacyjny** – kwota zasadzonych alimentów jednak nie więcej niż 500 zł (od października nie więcej niż 1.000 zł)
W przypadku przekroczenia dochodu - świadczenie przeliczane „złotówka za złotówkę” (**13** osób uprawnionych)
 łączna kwota wypłaconych świadczeń – **70.115,51 zł**
 Świadczenia pobierało **7** rodzin na **13** osób uprawnionych.
- 22) zaświadczenia do programu **CZyste Powietrze** – wydano **49** zaświadczeń
- 23) **realizacja dodatku osłonowego**
 – liczba złożonych wniosków - **137**
 – wypłacono **121** dodatków na kwotę **52.402,23 zł**
- 24) **realizacja bonu energetycznego**
 – liczba złożonych wniosków – **210**
 – wypłacono 179 świadczeń na kwotę **70.126,07 zł**
- 25) **realizacja refundacji podatku VAT** za dostarczone paliwa gazowe w 2023 r. i 2024 r.
 – liczba złożonych wniosków – **58**
 – wypłacono łącznie **52** refundacje na kwotę **24.240,18 zł**, w tym:
29 refundacji za rok 2023 na kwotę 13.023,27 zł
23 refundacji za rok 2024 na kwotę 11.216,48 zł.
- 26) Udział w dniach 25 – 27.11.2024 r. w obowiązkowym szkoleniu dla członków Zespołu Interdyscyplinarnego w Mszanie. W szkoleniu udział wzięli wszyscy członkowie tj. 10 osób.

Wszystkie działania realizowane są na rzecz i dla dobra społeczności lokalnej jaką jest gmina Mszana.

WNIOSKI

Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w roku 2024 utrzymuje się na podobnym poziomie co w roku 2023. Jednak charakter udzielanego wsparcia nieco się zmienia, z większym naciskiem na świadczenia niepieniężne, takie jak praca socjalna czy sprawy związane z przemocą w rodzinie, a dopiero potem na świadczenia finansowe.

W celu wsparcia rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji, Ośrodek Pomocy Społecznej w Mszanie realizuje m.in. rządowy program „Posiłek w szkole i w domu na lata 2024–2028”. Program ten skierowany jest do dzieci i obejmuje zapewnienie gorącego posiłku w stołówkach szkolnych i przedszkolnych. Dodatkowo realizowane są świadczenia w ramach tego projektu, takie jak zasiłki celowe na zakup artykułów spożywczych niezbędnych do przygotowania posiłków dla rodzin. Z analizy wynika, że zarówno liczba świadczeń, jak i liczba beneficjentów korzystających z tej formy wsparcia, wzrosła. Natomiast wydatki na świadczenia pieniężne pozostały na poziomie z poprzedniego roku.

W ostatnich latach zauważalny jest wzrost liczby osób niepełnosprawnych, zarówno wśród dzieci, jak i dorosłych. Widać to po zwiększonej liczbie wypłacanych zasiłków pielęgnacyjnych oraz rosnącym zainteresowaniu programami takimi jak: Asystent Osobisty Osoby z Niepełnosprawnością czy Opieka Wytchnieniowa. Jednocześnie zwiększa się liczba osób w wieku 60 lat i starszych, w tym szczególnie powyżej 75 lat, co może w przyszłości prowadzić do większego zapotrzebowania na usługi opiekuńcze i kolejne oczekiwania na miejsce w Domu Pomocy Społecznej.

Ta sytuacja wymaga przemyślenia, czy na terenie naszej gminy nie warto byłoby utworzyć **dzienny dom pomocy**, który mógłby znacznie obniżyć obecne koszty opieki, jednocześnie zapewniając seniorom możliwość pozostania na miejscu, blisko swojego domu. Dzienny dom seniora sprzyjałby aktywizacji mieszkańców, poprawie ich poczucia bezpieczeństwa, integracji społecznej i poczucia przynależności. W czasie, gdy opiekunowie (np. dzieci, wnuki) pracują, osoby starsze mogłyby korzystać z opieki w takim domu, spotykać się z rówieśnikami, rozwijać zainteresowania i pasje, a tym samym nadal pozostawać częścią rodziny i lokalnej społeczności. Seniorzy posiadają ogromny potencjał, doświadczenie i chęć do życia, które warto docenić i wspierać.

W gminie Mszana powstały Kluby Seniora, które stanowią doskonałą okazję do integracji działań oraz aktywnego spędzania czasu przez osoby starsze. Gmina dysponuje filią Gminnego Ośrodka Kultury i Rekreacji w każdym sołectwie, gdzie dostępne są odnowione sale, zaplecza kuchenne, zewnętrzne siłownie, urokliwe tereny wokół obiektów oraz wiele innych udogodnień wspierających lokalną społeczność. W sołectwie Gogołowa mieszkańcy z niecierpliwością oczekują na realizację planowanej rewitalizacji obiektów użyteczności publicznej, która jest jednym z głównych zadań gminy.

Wzrasta potrzeba dostarczania informacji, kierowania i współdziałania ze służbami społecznymi i pomocowymi, dlatego szeroko rozumiana praca socjalna odgrywa coraz ważniejszą rolę. W jej ramach realizowane są działania mające na celu rozpoznawanie problemów przemocy, opracowywanie i wdrażanie planów pomocy interwencyjnej, socjalnej, psychologicznej i prawnej. Pracownicy socjalni, dzielnicowi oraz inni specjaliści tworzą grupy diagnostyczno-pomocowe, które wspierają osoby dotknięte przemocą. Praca ta ma na celu także podniesienie świadomości poszkodowanych, aby mogli oni mówić o problemie i szukać wsparcia, a także uświadomienie osobom stosującym przemoc i jej ofiarom, jakie mogą być konsekwencje takich działań.

Zagadnienie przemocy wymaga poszerzania oferty pomocy dla rodzin doświadczających tego problemu oraz edukacji społeczeństwa na temat skutków przemocy. Wiele przypadków przemocy jest powiązanych z nadużywaniem alkoholu w rodzinie. Mieszkańcy mogą korzystać z pomocy specjalistów działających na terenie gminy, takich jak Gminna Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, psycholodzy, Punkt Informacyjno-Konsultacyjny czy porady prawne – wszystkie usługi są dostępne bezpłatnie.

Dział świadczeń rodzinnych w ośrodku jest szczególnie ubogacony o nowe zadania, które wymagają od pracowników nieustannego rozwoju i poszerzania wiedzy. Co roku pojawiają się nowe, obowiązujące świadczenia, które wprowadzane są z dnia na dzień, co wymusza szybkie przygotowanie do realizacji tych zadań. W ramach tego działu nadal realizowane są m.in. świadczenia rodzinne, fundusz alimentacyjny oraz wydawanie zaświadczeń niezbędnych do programu Czyste Powietrze.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Mszanie zamierza kontynuować swoje działania zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, a także realizować cele wyznaczone w Strategii Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Mszana, kierując się dobrem rodzin i społeczności lokalnej.

POTRZEBY

Przedstawienie potrzeb w zakresie pomocy społecznej jest obowiązkiem ustawowym kierownika ośrodka pomocy społecznej, zgodnie z art. 110 ust. 9 ustawy o pomocy społecznej. Warto zauważyć, że każdy kolejny rok działalności ośrodka przynosi zmiany w przepisach, które już obowiązują lub wkrótce będą miały wpływ na funkcjonowanie tej instytucji. Podstawą do określenia potrzeb w zakresie pomocy społecznej jest ciągła ocena, przeprowadzana przez Ośrodek Pomocy Społecznej. Gromadzi on dane dotyczące sytuacji rodzinnej, zawodowej i zdrowotnej mieszkańców korzystających z pomocy, a także analizę zasobów gminy i ośrodka w sferze socjalnej, obejmującą aspekty kadrowe i instytucjonalne.

Skuteczna realizacja zadań wymaga nie tylko zapewnienia odpowiednich środków finansowych w budżecie, ale także zagwarantowania niezbędnych zasobów kadrowych, lokalowych, sprzętu, materiałów biurowych, a także modernizacji i rozwoju systemu informatycznego.

Na rok 2025 Ośrodek wskazuje kluczowe zadania i potrzeby, takie jak:

- zabezpieczenie funduszy na wypłatę świadczeń pieniężnych (np. zasiłki celowe, zasiłki okresowe),
- zapewnienie środków na pokrycie kosztów pobytu mieszkańców gminy w domach pomocy społecznej,
- zabezpieczenie finansowania funkcjonowania Ośrodka Pomocy Społecznej w budżecie gminy,
- rozwijanie kompetencji pracowników poprzez udział w szkoleniach,
- finansowanie realizacji wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2024–2028,
- rozwijanie partnerstwa i współpracy w rozwiązywaniu problemów społecznych,
- promowanie działań z zakresu pomocy społecznej i ekonomii społecznej,
- wspieranie profesjonalizacji kadr w instytucjach pomocy społecznej i organizacjach pozarządowych działających w tym obszarze,
- rozwój świetlicy środowiskowej oraz innych form wsparcia dla dzieci i młodzieży,
- wsparcie osób starszych i niepełnosprawnych,
- realizację programów profilaktyki uzależnień, przeciwdziałania przemocy,
- a także działania w zakresie obrony cywilnej i współpracy z Urzędem Gminy, w szczególności z Pionem Zarządzania Kryzysowego.

Rok 2025 będzie kontynuacją dotychczasowych działań wynikających z obowiązujących ustaw i podejmowaniem nowych inicjatyw w obszarze rozwiązywania problemów społecznych. Celem jest sprawne, skuteczne i nowoczesne funkcjonowanie instytucji pomocy społecznej. Wzrost liczby osób starszych i niepełnosprawnych powoduje konieczność zwiększenia wydatków na usługi opiekuńcze, pomoc w naturze oraz pomoc instytucjonalną, co wymusza dostosowanie polityki senioralnej gminy do tych potrzeb.

Mimo poprawy sytuacji finansowej wielu rodzin, wciąż trafiają do nas rodziny wymagające intensywnej pracy socjalnej. Dotyczy to rodzin z trudnościami wychowawczymi, nieprzygotowanych do prowadzenia gospodarstwa domowego, z problemami uzależnień czy koniecznością stałej współpracy z asystentami i pracownikami socjalnymi. Praca socjalna skupia się także na podnoszeniu kompetencji rodzicielskich. W ramach pracy socjalnej kontynuowane będą monitoring rodzin, akcje okolicznościowe, grupy wsparcia oraz inne działania odpowiadające zdiagnozowanym potrzebom i problemom klientów.

Dodatkowo, planujemy realizację nowych inicjatyw i działań, które będą odpowiadały oczekiwaniom mieszkańców. Podkreślić należy, że strona internetowa www.opsmszana.pl służy jako platforma informacyjna, gdzie na bieżąco publikujemy informacje o działalności ośrodka.

Na przestrzeni lat można jednoznacznie stwierdzić, że żaden rok nie był wolny od nowych zadań dla Ośrodka. Różnorodność obowiązków, rozbudowana biurokracja, konieczność sporządzania szczegółowych sprawozdań oraz presja czasu wymuszają na pracownikach podejmowanie nowych wyzwań. Obsługa merytoryczna i techniczna powierzonej działalności wymaga ciągłego dostosowywania struktury organizacyjnej, systematycznego szkolenia i samokształcenia pracowników, a także zdobywania nowych umiejętności w zakresie obsługi pojawiających się zadań.

W roku 2024 r. Gmina Mszana przystąpiła do realizacji programów, które są realizowane przez tutejszy Ośrodek i finansowane przez **Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej** ze środków **Funduszu Solidarnościowego**, tj:

Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej – edycja 2025 - usługa asystencji osobistej będzie polegać na pomocy przy wykonywaniu codziennych czynności oraz wsparciu w zakresie funkcjonowania w życiu społecznym, a w szczególności:

- wyjściu, powrocie lub dojazdach w wybrane przez uczestnika Programu miejsce (np. dom, praca, placówki oświatowe i szkoleniowe, świątynie, placówki służby zdrowia i rehabilitacyjne, gabinety lekarskie i terapeutyczne, urzędy, znajomi, rodzina, instytucje finansowe, wydarzenia kulturalne, rozrywkowe, społeczne lub sportowe),
- załatwianiu spraw urzędowych,
- korzystaniu z dóbr kultury (np. muzeum, teatr, kino, galerie sztuki, wystawy),
- wykonywaniu czynności dnia codziennego - w tym przez dzieci z orzeczeniem o niepełnosprawności - także w zaprowadzaniu i przyprowadzaniu ich do lub z placówki oświatowej.

Od 3 marca br. rozpoczęto współpracę z **17** asystentami (AOON) dla **46** osób niepełnosprawnych. Objętych wsparciem jest 6 dzieci i 40 osób dorosłych z niepełnosprawnością. Wsparcie w ramach Programu jest bezpłatne i skierowane do mieszkańców gminy Mszana. Otrzymana kwota na to przedsięwzięcie wynosi **749.088,00 zł.**, 100% pokryte z Funduszu Solidarnościowego.

Opieka Wytchnieniowa – edycja 2025 - program ma zapewnić **wsparcie dla opiekunów** w formie wytchnienia nad codzienną opieką nad osobą opiekującą się (osobą z niepełnosprawnością), poprzez czasowe odciążenie jej z bieżących obowiązków i zapewnienie czasu na odpoczynek i regenerację. Zaplanowano wsparcie dla 11 osób ze znacznym orzeczeniem o stopniu niepełnosprawności w formie pobytu całodobowego, maksymalnie do 14 dni.

Wsparcie w ramach Programu jest bezpłatne i skierowane do mieszkańców gminy Mszana, z Funduszu Solidarnościowego. Otrzymana kwota na to przedsięwzięcie wynosi **102.816,00 zł.**, w 100% pokryte z Funduszu Solidarnościowego.

Kontynuacja programu **Korpus Wsparcia Seniorów na rok 2025 - Moduł II** - celem programu jest zapewnienie usługi wsparcia na rzecz seniorów w Gminie Mszana w wieku 65+ przez świadczenie usług wynikających z rozeznanych potrzeb oraz poprawa bezpieczeństwa i możliwości samodzielnego funkcjonowania w miejscu zamieszkania osób starszych poprzez dostęp do tzw. „**opieki na odległość**”. Adresatami programu są osoby starsze w wieku 65+, które mają problemy z samodzielnym funkcjonowaniem ze względu na stan zdrowia, prowadzące samodzielne gospodarstwa domowe lub mieszkające z osobami bliskimi, które nie są w stanie zapewnić im wystarczającego wsparcia.

W ramach programu realizowana będzie forma wsparcia w postaci „**opaski bezpieczeństwa**”. Zaplanowana kwota na to działanie wynosi **7.000,00 zł.**

W związku z bardzo wysokimi temperaturami, przekraczającymi 30 stopni Celsjusza, panującymi w pomieszczeniach OPS w budynku tzw. Starej Szkoły w Połomi, spowodowanymi upałami na zewnątrz, konieczne jest skrócenie godzin pracy każdego z pracowników. Niestety, takie rozwiązanie wpływa na jakość wykonywanej przez nich pracy. Dodatkowo, praca w godzinach funkcjonowania Ośrodka staje się utrudniona z powodu narastającego zmęczenia, osłabienia, bólów głowy i złego samopoczucia u pracowników. Warto podkreślić, że pracownicy socjalni i asystent rodziny często pracują w terenie, co w okresie upałów pozbawia ich wytchnienia w pomieszczeniach OPS, utrudniając dalszą pracę. Klienci zwracają uwagę na brak komfortu podczas obsługi, co powoduje ich dekoncentrację.

W związku z powyższym prosimy o wyrażenie zgody oraz zabezpieczenie środków finansowych na instalację klimatyzacji w budynku tzw. Starej Szkoły, co pozwoli na poprawę warunków pracy i obsługi.

*Pomoc i wsparcie dla drugiego człowieka to najpiękniejszy dar,
jaki możemy ofiarować — to наша wspólna misja,
która codziennie przemienia życie i daje nadzieję na nowy kolejny dzień.*

*Kierownik
Ośrodka Pomocy Społecznej w Mszanie
Mirela Ledwoń*